

A kamara – ahol a gazdaság terem

**Tolna Megyei
Kereskedelmi és Iparkamara**

Beszámoló a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 2011. évi tevékenységéről

Bevezetés

Jelen beszámoló elkészítésének célja a kamarai küldöttek tájékoztatása a szervezet 2011. évben végzett munkájáról, az elért eredményekről, az elmúlt év kamarai történéseiről.

Az elvégzett feladatok áttekintése, valamint az év elején megfogalmazott célok megvalósításának értékelése egyúttal segítséget ad a jövőbeli kamarai feladatok, elképzelések tervezése, azok hatékony lebonyolítása kapcsán.

A 2012. évben általános – és továbbra is meghatározó – célként jelentkezik hogy a szervezet lehetőség szerint még hatékonyabb érdekvédelmi szervvé, szolgáltató-bázissá váljon, mely hathatósan és eredményesen képes képviselni tagvállalatai érdekeit, aktívan tud hozzájárulni a megyei vállalkozások versenyképességének, gazdasági potenciáljának növeléséhez, a térség gazdasági és társadalmi fejlődéséhez.

A gazdasági válság komoly károkat okozott térségünkben is. Nagyon sok vállalkozás megérezte az általános recessziós folyamatok negatív hatásait, amely főként a forgalmi-bevételi adatokban mutatkozott meg, mellyel párhuzamosan a működési költség szint állandó, vagy épp emelkedő tendenciája volt tapasztalható.

A stratégiai célok tehát olyan szervezet létrejöttét és folyamatos kiegyensúlyozott működését kívánják, mely képes nyomon követni és hatékonyan kommunikálni az aktuális gazdasági és társadalmi folyamatok vállalkozásokat érintő hatásait, igazodik a folyamatosan változó piaci igényekhez, valamint magas minőségi szolgáltatást nyújt.

Elmondható, hogy az elmúlt évi kamarai tevékenység ezen célkitűzések mentén valósult meg, s a jövőben is ezen irányvonal mentén kerül megszervezésre.

1. Gazdasági környezet

1.1. Az ország gazdasága

A jelen beszámoló a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 2011. évi tevékenységét hivatott bemutatni. Ahhoz, hogy az elvégzett munkát, feladatokat, illetve elért eredményeket helyesen tudjuk értékelni meg kell vizsgálnunk azt a gazdasági környezetet is, amelyben a vállalkozások próbáltak talpon maradni, s ehhez szervezetünk próbált segítséget adni. A „helyzetjelentés” a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján készült.

Magyarország bruttó hazai terméke 2011-ben – az éven belül mérséklődő dinamika mellett – 1,7%-kal haladta meg az egy évvel korábit. 2012 januárjában az ipari termelés volumene fél, az építőiparé másfél százalékkal maradt el az egy évvel korábbi szinttől. A külkereskedelmi termékforgalom euróban számított értéke 2,2%-kal bővült, a kiskereskedelem volumene pedig 1,2%-kal haladta meg a 2011. januári szintet. A kereskedelmi szálláshelyeken az első hónap során eltöltött vendégéjszakák száma tizedével volt magasabb, mint egy évvel azt megelőzően.

2012. januárban a természetes fogyás mértéke számottevően alacsonyabb volt, mint tizenkét hónappal korábban, ami alapvetően a halálozások számának 5,9%-os csökkenésére vezethető vissza. A foglalkoztatottak átlagos száma a november–januári időszakban 3 millió 784 ezer fő volt, ami 1,0%-kal haladta meg az egy évvel korábit. A munkanélküliségi ráta ugyanerre az időszakra 11,1% volt. 2012. januárban a nettó átlagkereset 141 600 forintot tett ki, folyó áron 1,4%-kal magasabb összeget, mint egy évvel azelőtt. Az év első két hónapja során a fogyasztói árak 5,7%-kal voltak magasabbak, mint 2011. január–februárban.

2011-ben a **világgazdaság** kisebb ütemben bővült, mint az azt megelőző évben. A konjunktúra lendületvesztése a globális gazdaságban meghatározó nemzetgazdaságok számos, növekedést korlátozó belső problémájára (például inflációs nyomás, államháztartási, illetve munkaerő-piaci egyensúlytalanságok) vezethető vissza. A Nemzetközi Valutaalap előrejelzése szerint 2011-ben a világgazdaság növekedése 3,8% volt az előző évhez képest. A túlnyomórészt fejlett országokat tömörítő OECD egészére számított bruttó hazai termék 1,8%-kal emelkedett.

A világgazdasági folyamatok alakulásában iránymutatónak számító **Egyesült Államok** gazdasági teljesítménye 2011-ben 1,7%-kal bővült az előző évhez képest. A fogyasztási kiadások mellett a beruházások is segítették az észak-amerikai gazdaság növekedését. Ázsia vezető gazdasági hatalmai közül **Japán** teljesítménye az év egészében 0,7%-kal csökkent, amiben jelentős szerepet játszott a 2011. márciusi földrengés és szökőár.

Kínában a gazdasági bővülés dinamizmusa 2011-ben fokozatosan veszített a lendületéből, de az egész évet tekintve így is 9,2%-os emelkedés következett be.

Az **Európai Unió (EU-27)** tagországainak együttes teljesítménybővülése is lassult, 2011-ben 1,5%-kal haladta meg az egy évvel korábit. A növekedés motorját továbbra is Németország (3,0%) jelenti, bár a bővülés dinamikája jelentősen mérséklődött. A súlyukat tekintve jelentősebb nemzetgazdaságok közül Németország mellett még Franciaország bruttó

hazai terméke (1,7%) növekedett uniós átlagot meghaladó mértékben. Kiemelkedő, 5% feletti volt a GDP volumenemelkedése a balti térség államaiban. Mindössze három országban – Görögországban, Portugáliában és Szlovéniában – volt gazdasági visszaesés. A visegrádi országok növekedését továbbra is jelentősen befolyásolta a német konjunktúra alakulása. A szlovák és lengyel gazdaság hazánknál nagyobb (3,3, illetve 4,3%), a cseh gazdaság pedig hasonló (1,7%) mértékben bővült. (Lengyelországban a belső makrogazdasági folyamatok is igen kedvezően hatottak a növekedésre.)

A világgazdasági folyamatokkal összhangban a hazai konjunktúra is veszített a lendületéből 2011 második felére. Ennek ellenére Magyarország bruttó hazai terméke 1,7%-kal emelkedett 2011-ben, ami a legmagasabb mértékű növekedés 2006 óta. A gazdasági teljesítmény szintje mindezzel együtt is elmaradt a válság előtti, 2008. évi színtől.

Bár az uniós gazdasági környezet kedvezőtlenebbé válása hazánk külkereskedelmi teljesítményében is megmutatkozik, a hazai gazdaság számára – **a felhasználási oldalon** – továbbra is a **termékek és szolgáltatások külkereskedelme** a növekedés egyedüli motorja. 2011 I. negyedévében még közel azonos mértékben, 14%-kal nőtt az export és az import volumene, az év hátralevő részében viszont a behozatal a kivitelnél nagyobb mértékben lassult. Ennek következtében 2011-ben az export 8,4%-kal, az import 6,3%-kal emelkedett az előző évhez képest. A dinamika mérséklődésében a magas bázis és a lanyhuló külső kereslet egyaránt szerepet játszott. A volumenváltozás döntő részben az áruforgalomban következett be. Hazánk külkereskedelmi forgalmában 2011-ben 2071 milliárd forint aktívum keletkezett, a nettó export egyenlege a GDP 7,4%-a volt.

A külkereskedelmi termékforgalom részletes 2011. évi adatai mind az export, mind pedig az import tekintetében az előző évinél némileg mérsékeltebb növekedésről tanúskodnak: 2011-ben a kivitelben 10%-os, a behozatalban pedig 6,9%-os volumenbővülés következett be. A forgalom időszakon belüli növekedési üteme negyedévről negyedévre lassult: míg az első negyedévben a kivitelben 19%-os, a behozatalban pedig 16%-os volumenbővülést mértek, addig a negyedik negyedévre ez az ütem 6,3%-ra, illetve 1,7%-ra lassult. **A külkereskedelem forintban mért árszínvonalát** a devizaárszint mellett a forint árfolyama is befolyásolja. 2011-ben a forint a főbb devizákhoz képest 0,6%-kal gyengült, ezen belül az euróhoz mérten 1,4%-os volt a gyengülés, a dollárhoz viszonyítva pedig 3,5%-os a felértékelődés mértéke. Az év egészében a forgalom forintban mért árszínvonala az exportban 2,9%-kal, az importban pedig 5,0%-kal emelkedett az előző évhez képest, így a cserearány 2,0%-kal romlott.

A **belföldi felhasználás** – az előző évhez hasonlóan – 0,5%-kal mérséklődött, ami jelentős részben a beruházások csökkenésének eredménye. A magyar gazdaság nyitottsága 2011-ben tovább nőtt: a belső kereslet aránya (92,6%) tovább mérséklődött a bruttó hazai termékben. (2008-ban a belföldi felhasználás aránya 99,5% volt, az ezt követő években fokozatosan csökkent a részesedés.)

A belföldi felhasználás alakulását jelentősen befolyásoló **háztartások fogyasztási kiadásainak volumene** a I. negyedévet leszámítva enyhén növekedett az év folyamán, ennek ellenére az év egészében stagnálás mutatkozott. A fogyasztást számottevően nem befolyásolták az adórendszert érintő változások és a magánnyugdíj-pénztári reálhozam évközi kifizetése.

A **közösségi fogyasztás** 2011 minden negyedévében csökkent, az év egészében 1,3%-os mérséklődés következett be. A háztartások tényleges fogyasztásának és a közösségi fogyasztásnak együtteséből számított **végző fogyasztás** 2011 egészét tekintve lényegében nem változott (-0,1%).

A harmadik éve folyamatosan csökkenő **bruttó állóeszköz-felhalmozás** volumene 2011-ben 5,4%-kal lett alacsonyabb. Mindez jelentősen visszafogta a gazdasági teljesítmény bővülését. A bruttó állóeszköz-felhalmozás részesedése a bruttó hazai termékből erőteljesen visszaesett az elmúlt években: 2011-ben mindössze 16,7% volt a 2008. évi 21,7%-kal szemben. A bruttó állóeszköz-felhalmozásból több mint kilenctizeddel részesedő **nemzetgazdasági beruházásokra** továbbra is csökkenés jellemző: 2011-ben 4,5%-kal maradt el a volumen az előző évitől. Ezen belül a gép- és berendezés-beruházások a feldolgozóipari alágak többségének, valamint a vállalkozások megugró haszongépjármű-beszerzéseinek köszönhetően 8,8%-kal emelkedtek, viszont az építési beruházások 14%-kal visszaestek. A nemzetgazdasági ágak többségében csökkent a tárgyi eszköz-beruházások volumene, ugyanakkor a nemzetgazdasági beruházások közel háromtizedét megvalósító feldolgozóiparban 24%-os volt a bővülés. A feldolgozóipar alágai közül jelentős volt az emelkedés a járműgyártásban; a gép, gépi berendezés gyártásában; a kohászat, fémfeldolgozás terén; a gyógyszeriparban és a textiliparban. Ugyanakkor a többi nagy súlyú nemzetgazdasági ág beruházási teljesítménye visszaesett. Az ingatlanügyletek fejlesztései 20%-kal zsugorodtak, elsősorban a lakásépítések zuhanása miatt. A szállítás, raktározás területén 23%-os volt a visszaesés, a szárazföldi, csővezetékes szállítás, légi szállítás, továbbá a gyorsforgalmi úthálózat-építés és –felújítás beruházásainak jelentős csökkenése következett. A kisebb súlyú nemzetgazdasági ágak közül nagymértékű volt az emelkedés az egészségügyi szolgáltatás területén (42%) néhány, EU-s forrásból megvalósult

egészségügyi intézményfejlesztésnek köszönhetően, valamint a bányászatban (26%) és a mezőgazdaságban (6,8%).

2011-ben folytatódott a készletállomány növekedése, ami pozitívan járult hozzá a gazdasági teljesítmény bővüléséhez. A **készletváltás** 654 milliárd forint volt, ami jelentősen meghaladta a 2010. évi 116 milliárd forintos emelkedést.

A nemzetgazdasági teljesítmény 2011. évi bővülése a **termelési oldalról** egyrészt az iparnak, másrészt a mezőgazdaságnak köszönhető. Az árutermelő ágazatok együttes teljesítménye 6,3%-kal nőtt, a szolgáltatásoké viszont 0,6%-kal csökkent. Az ágazatok teljesítménye heterogén volt.

A **mezőgazdaság** teljesítménye egész évben folyamatosan, egyenletes ütemben növekedett. 2011 egészét tekintve – az alacsony bázishoz képest – 27%-os volt a bővülés, elsődlegesen a növénytermesztés hozzáadott értékének jelentős emelkedése következtében.

Az európai konjunktúrával szoros kapcsolatban álló **ipari** teljesítmény bővülése az első negyedévi magas növekedés (11%) után lelassult, aminek háttérében a bázisfolyamatok hatása és a külső kereslet megtorpanása állt. Az ipar 2011-ben 5,7, ezen belül a feldolgozóipar 7,0%-os volumennövekedést ért el, jelentősen hozzájárulva a GDP bővüléséhez. A feldolgozóiparon belül számottevő termelésnövekedés következett be a gép, gépi berendezés gyártása területén, a textiliparban, a kohászatban és a járműgyártásban. Ugyanakkor jelentősen csökkent a kibocsátás a számítógép, elektronikai, optikai termékek, illetve a villamos berendezés gyártása ágazatokban.

Az **építőipar** teljesítménye már négy és fél éve folyamatosan csökken, 2011-ben 7,9%-kal. Minden építményfőcsoportban zsugorodott a termelés az előző évhez képest. A nagyberuházások hiánya mellett a lakásépítés mintegy 40%-kal zuhant, a kiadott új lakásépítési engedélyek száma pedig 28%-kal lett kisebb.

A **szolgáltatások** bruttó hozzáadott értéke az egész év folyamán mérséklődött, összességében 0,6%-kal, teljesítményük heterogén képet mutatott 2011-ben. A legnagyobb súllyal rendelkező – jellemzően államilag finanszírozott szolgáltatásokat magába foglaló – **közigazgatás, oktatás, egészségügy** ágazatcsoportban 0,3%-os mérséklődés történt, főként az első félévi 0,8%-os csökkenés következtében. Az előző évek volumencsökkenése után 2011-ben 0,3%-kal mérséklődött a **kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás** hozzáadott értékének volumene is.

Legnagyobb mértékben a **pénzügyi, biztosítási tevékenység** teljesítménye esett vissza. A csökkenésben fontos szerepet játszott, hogy a bankok hitelezési aktivitása alacsony szinten maradt, többek között a szigorodó hitelezési feltételek miatt. Az **ingatlanügyletek** hozzáadott

értéke 1,6%-kal maradt el az előző évi szinttől. Mindössze három szolgáltató nemzetgazdasági ágban történt éves szinten növekedés: a **szállítás, raktározás** teljesítménye összességében 0,8; az **információ, kommunikáció** 2,1; a **művészet, szórakoztatás, szabad idő, egyéb szolgáltatás** ágazatsoporté 2,7%-kal bővült.

A rendelkezésre álló **legfrissebb januári, illetve februári adatok** a múlt év végére jellemző tendenciák folytatódását mutatják. A hazai **ipar bruttó kibocsátása** 2012 első hónapjában 0,5%-kal mérséklődött az egy évvel korábbihoz képest. A munkanappal kiigazított adatok szerint 2,7%-kal csökkent a termelés volumene. Az ipari termelés dinamikájának mérséklődése elsősorban a külpiazi kereslet szűküléséből adódik.

Az **ipar nemzetgazdasági ágai** közül a feldolgozóipar termelése gyakorlatilag az előző év azonos hónapjának szintjén maradt. Az energiaipar kibocsátása az enyhe időjárás hatására 7,4%-kal csökkent. A kis súlyú bányászat termelése ugyanakkor 21%-kal nőtt.

A **feldolgozóipari alágak** többségében nőtt a termelés az előző év azonos időszakához képest, azonban a termelésből nagy súllyal részesedő járműgyártásban és a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártásában csökkent (1,1, illetve 17,8%-kal) a kibocsátás.

Előbbiben 2009 októbere óta először csökkent a termelés, utóbbiban 2011 áprilisa óta visszaesés tapasztalható, ami nagyrészt a híradás-technikai berendezések és az elektronikai fogyasztási cikkek iránti exportkereslet csökkenéséből adódott. A termelésben a harmadik legnagyobb súlyt képviselő élelmiszeripar januári kibocsátása azonban jelentősen, 13,2%-kal nőtt, ami mindkét értékesítési irány keresletbővülésének köszönhető. Kétszámjegyű volt a növekedés a termelésből közepes súllyal részesedő gép, gépi berendezés gyártásában (16,5%), valamint a gumi-, műanyag és építőanyag-iparban (14,1%) is. A kisebb alágak közül az elsősorban exportra termelő textil- és bőripar teljesítménye 11,8%-kal nőtt, a külpiazi értékesítés 2,6%-os csökkenése és a hazai eladások 64%-os bővülése mellett.

A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körében az **egy főre jutó ipari termelés** januárban – az alkalmazásban állók számának 1,2%-os csökkenése mellett – 0,7%-kal nőtt.

Az év első hónapjában az összes **új rendelés** 0,6%-kal mérséklődött, ezen belül az új belföldi rendelések 1,1%-kal, az új külpiazi rendelések volumene 0,5%-kal csökkent. Az összes **rendelésállomány** 14,5%-kal emelkedett 2011. januárhoz képest.

Januárban az **ipar belföldi értékesítési árai** átlagosan 7,7%-kal emelkedtek az egy évvel korábbihoz képest. A legtöbb ágazatsoportban emelkedtek az árak, csökkenés összesen három ágazatban figyelhető meg: az egyéb feldolgozóiparban (5,0%), a gyógyszergyártásban (2,0%), valamint a textil- és bőriparban (1,9%). A belföldi viszonylatban harmadik legnagyobb súllyal részesedő kocszgyártás, kőolaj-feldolgozás árai közel egyharmadával

voltak magasabbak, mint egy évvel korábban. A **külpiazi értékesítés árai** – a forint gyengülése mellett – 7,8%-kal voltak magasabbak, mint tavaly ilyenkor.

Összességében az **ipar termelői árai** átlagosan 7,8%-kal emelkedtek. Az **építőipar kibocsátása** a 2011. évi 7,8%-os csökkenés után idén januárban 1,5%-kal maradt el az egy évvel korábbtól. Mindkét építményfőcsoportban csökkent a termelés volumene az előző évi alacsony bázishoz képest: az épületek építése 0,9, az egyéb építmények építése 2,6%-kal. Idén januárban közel másfélszer akkora volumenű **új szerződést** kötöttek, mint egy évvel korábban, ezen belül az épületek építésére 56, az egyéb építmények építésére 37%-kal többet. Az emelkedés háttérében az alacsony bázis mellett az épületek esetében néhány szálloda, kereskedelmi és logisztikai épület építésére aláírt nagy értékű szerződés áll. A **hó végi szerződésállomány** ennek ellenére közel egyharmadával kisebb volt, mint egy évvel korábban.

A **kiskereskedelmi forgalom** alakulásában az áfaemelés keresletszűkítő hatása nem érzékelhető, az eladások volumene 2012 januárjában 1,2%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit. (A naptárhatástól megtisztított adat 0,6%-os növekedést mutat.) Az előző hónapoz viszonyítva a szezonálisan és naptárhatástól megtisztított index januárban stagnálást jelez. Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem eladásai az első hónapban 1,1% kal emelkedtek, ezen belül a forgalom jelentős hányadát lebonyolító vegyes termékkörű üzleteké 0,6%-kal, az élelmiszer-, ital- és dohányáru-szaboltoké pedig 6,4%-kal bővült az előző évhez képest. A nem élelmiszertermékek esetében 2,9%-os forgalomnövekedés következett be.

A tevékenységcsoporton belül a legnagyobb mértékben, 8,4%-kal, a textil-, ruházati és lábbeli-kiskereskedelem eladásai emelkedtek, ezt követte a tavaly ilyenkor alacsony bázishoz képest 8,1%-os növekedést elérő iparcikk jellegű vegyes kiskereskedelem. A forgalom jelentős hányadát lebonyolító bútort-, műszakicikk-kiskereskedelem 4,6%-kal növelte forgalmát az előző évhez képest, míg a könyv-, a számítástechnika-, az egyébiparcikk-, valamint a gyógyszer-, gyógyászati-termék-, illatszer-kiskereskedelem forgalma – a tavaly januári erősödés után – idén enyhe csökkenésbe váltott át. A járműüzemanyagok 18%-os drágulása mellett az üzemanyag-kiskereskedelem eladásai az első hónapban 2,2%-kal estek vissza. A kiskereskedelmen kívül számba vett **gépjármű- és járműalkatrész-kiskereskedelem** eladásai a tavalyi alacsony bázishoz képest idén januárban 11%-kal emelkedtek.

A **kereskedelmi szálláshelyeken** a januári vendégforgalom általában egy átlagos hónap 60%-ának felel meg. 2012 januárjában a kereskedelmi szálláshelyeken közel 387 ezer vendég

963 ezer vendégéjszakát töltött el, ami 10–10%-os bővülést jelent az egy évvel korábbihoz képest. Mind a külföldi, mind a belföldi vendégforgalom élénkült, azonban a növekedés főként a külföldi turistáknak köszönhető: esetükben a vendégéjszakák száma 19%-kal, a vendégeké 18%-kal emelkedett. A szállodák szobafoglaltsága átlagosan 33,1% volt, 2,1 százalékponttal magasabb, mint egy évvel korábban. Ezen belül jellemzően a három–öt csillagos kategóriájú egységeknél volt növekedés.

A szálláshelyek bruttó árbevétele folyó áron 14,7%-kal nőtt egy év alatt, miközben a szálláshely-szolgáltatás árindexében 2,4%-os emelkedés következett be.

2012. januárjában a **külkereskedelmi termékforgalomban** – az első becslés szerint – a kivitel euró értéke 2,0%-kal, a behozatalé 2,3%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A külkereskedelmi mérleg az év első hónapjában 423 millió euró aktívumot mutatott, 8,6 millió euróval kevesebbet, mint az előző év azonos időszakában.

Az **államháztartás** pénzforgalmi szemléletű, konszolidált hiánya (helyi önkormányzatok nélkül) – a Nemzetgazdasági Minisztérium előzetes adatai alapján – 2012. **január februárjában** 287 milliárd forint volt, 273 milliárd forinttal kevesebb, mint 2011 azonos időszakában. Az államháztartás bevétele 2,3 billió forintot tett ki, 9,1%-kal többet, mint egy évvel korábban, a kiadása pedig 2,6 billió forintra teljesült, 3,1%-kal kisebb összegre, mint a tavalyi év első két hónapjában. Az alrendszernek közül a központi költségvetés egyenlege 211 milliárd forinttal javult, s a deficit 319 milliárd forintot tett ki.

A társadalombiztosítási alapok vonatkozásában is kedvezőbbé vált az egyenleg, a 2 milliárd forint összegű deficit 73 milliárd forinttal kevesebb a tavaly ilyenkorinál. Az elkülönített állami pénzalapok esetében ugyanakkor romlott a mérleg, a 35 milliárd forintos többlet 11 milliárd forinttal marad el a tavaly első kéthavtól.

A **foglalkoztatottak száma** átlagosan 3 millió 784 ezer fő volt, ami 1,0%-os növekedést jelent, a **foglalkoztatási arány** pedig 0,7 százalékponttal, 56,0%-ra emelkedett. A **munkanélküliek száma és aránya** gyakorlatilag nem változott az egy évvel korábbihoz képest. A munkanélküliek 474 ezer fős száma – szintén a 15–64 évesek körében – megegyezett a 2010. november–2011. januárral, miközben a munkanélküliségi ráta 0,1 százalékpontos (mintavételi hibahatáron belüli) csökkenés mellett 11,1%-ot tett ki.

2012. januárban a teljes munkaidőben alkalmazásban állók átlagos **bruttó keresete** – a számviteli nyilvántartások alapján – 219 100 forint volt, ami nominálisan 4,3%-kal magasabb az egy évvel korábbinál. Az átlagos havi **nettó kereset összege** 141 600 forintot tett ki, ez 1,4%-kal haladta meg a 2011. januárit.

A **fogyasztói árak** emelkedése tovább gyorsult, **februárban** az árak 5,9%-kal voltak magasabbak, mint egy évvel korábban, miközben egy hónap alatt 0,8%-os volt az infláció mértéke. A változatlan adótartalmú árindex 103,9% volt, tehát az adóváltozás hatására az infláció 2,0 százalékponttal emelkedett. **Január–februárban** 5,7%-os volt a drágulás, melyet az egyéb cikkek, üzemanyagok 8,6%-os áremelkedése nagymértékben erősített. Ezen belül az üzemanyagokért 18%-kal kellett többet fizetni, mint 2011 első két hónapjában. A januári hatósági energiaáremelés következtében – amely a februári számlákban jelent meg először – az átlagot meghaladóan (7,3%-kal) drágult a háztartási energia is, ezen belül a távfűtés 11%-kal, a vezetékes gáz pedig 6,6%-kal.

1.2.Tolna megyei gazdasági mutatói

Az országos gazdasági „eredmények” megyénket is elérték. A negatív hatások egyértelműen kimutathatók Tolna megyei gazdasági produktumából is, amely a korábbi évekhez hasonlóan az országos átlag töredékét érte csak el.

Az ipar kibocsátása éves szinten számottevően emelkedett, bár az év második felében mérséklődött a dinamika. Bővült a megye építőipari teljesítménye, az új beruházások folyó áron számított értéke is felülmúlta az egy évvel korábbit, a lakásépítési teljesítmény azonban tovább csökkent. A kereskedelmi szálláshelyek forgalma mind a vendég-, mind a vendégéjszaka-szám tekintetében elmaradt a 2010. évitől. Az alkalmazásban állók száma a versenyszférában bővült, a költségvetés területén csökkent. Emelkedett a teljes munkaidőben alkalmazásban állók keresete. A nyilvántartott álláskeresők száma és azok gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya mérséklődött, azonban a ráta az országosat továbbra is felülmúlta. Az előzetes demográfiai adatok szerint tovább folytatódott a megyében a népességszám csökkenése, bár a természetes fogyás üteme valamelyest mérséklődött az egy évvel korábbihoz képest.

1.2.1. Az ipar

Az ipari teljesítmény országosan, a 2009. évi visszaesés után 2010-ben és 2011-ben az első félévben dinamikusabban bővült, majd az év második felében megtorpant a növekedés, éves szinten pedig 5,3%-ot tett ki. A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások Tolna megyében működő telepeinek ipari termelése 2011-ben 7,1%-kal múlta felül az egy évvel korábbit. Év közben a teljesítmény hullámzóan alakult, a II. félévben a dinamika számottevően mérséklődött.

Ebben a konjunktúra alakulása mellett jelentős szerepet játszottak a bázisidőszaki folyamatok. A legnagyobb mértékű volumenbővülést a II. negyedévben (14,0%), a legkisebbet az utolsó negyedévben (2,3%) regisztráltak. A megfigyelt **Tolna megyei vállalkozások** 2011-ben közel 318 milliárd forint bruttó ipari termelési értéket állítottak elő, az országosnak 1,4%-át képviselve. Egy lakosra vetítve 1 millió 382 ezer forintos kibocsátás jutott, az országos átlagnak – az egy évvel korábbihoz hasonlóan – közel 61%-a. Ennél alacsonyabb fajlagos mutatóértékkel mindössze 5 megye – köztük a szintén a régióhoz tartozó Baranya – rendelkezett.

A **megyei székhelyű** közepes és nagyméretű (legalább 50 fős), ipari tevékenységű **vállalkozások** teljesítménye a fent említett körben regisztrálnál egy százalékponttal kisebb mértékben, 6,1%-kal bővült az egy évvel korábbihoz képest. Az értékesítés volumene 5,7%-kal emelkedett, a hazai eladások szerényebb (2,8%), az export dinamikus (18,4%) bővülése mellett. A növekedés a megyei ipar két ágát különböző mértékben érintette. A mintegy 271 milliárd forintos ipari kibocsátás 64%-át produkáló, kizárólag hazai piacra termelő energiaipar teljesítménye 1,8%-kal bővült (míg országosan egy százalék körüli mérséklődést regisztráltak). Ezzel szemben a feldolgozóiparban, amelyhez a produktum további 36%-a kötődött, 14,6%-os volt a volumenemelkedés. Ez utóbbihoz az exportteljesítmény dinamikus növekedése (18,4%) mellett a belföldi értékesítés bővülése (7,2%) is hozzájárult. A feldolgozóipar hazai eladásai minden negyedévben felülmúlták az egy évvel korábbit, a külpiazi értékesítés viszont az utolsó negyedévben csökkenést mutatott (4,9%).

A megfigyelt **feldolgozóipari alágak** (8) háromnegyedében éves szinten növekedést regisztráltak, az utolsó három hónapban azonban már több területen elmaradt a teljesítmény az előző év azonos időszakától. A megyében jelentősebb gazdasági súlyt képviselő ágazatok közül a termelés és az értékesítés 35–35%-át adó élelmiszeripar termelése közel 18%-kal bővült, mindkét értékesítési irány számottevő növekedésének köszönhetően (belföldi 111, külföldi 212%). Az export teljesítményvolumen-indexében jelentős volt a bázishatás, 2010-ben ugyanis több mint 50%-os visszaesést regisztráltak e területen. A textil- és bőripar – amelyhez a feldolgozóipari termelés és értékesítés 21–21%-a kötődött – kibocsátása 27%-kal emelkedett. A döntően (88,5%) exportra termelő alág kivitele 22%-kal meghaladta az előző évit, miközben a hazai piacon is számottevően (60%-kal) bővítette eladásait. (2010-ben az export nagymértékben visszaesett.) A megyében jelen lévő gépipari alágazatok mindegyike növelte termelését 2011-ben. Közülük a legnagyobb súlyú – a teljes feldolgozóipari kibocsátás 18%-át képviselő – villamos berendezés gyártás területén mind a termelés, mind az értékesítés közel 40%-kal bővült a 2010. évi csökkenést követően. Az exportorientált (90%)

alág termékei iránti kereslet külföldön és belföldön is számottevően (41, illetve 13%-kal) élénkült. A fémalapanyag, fémfeldolgozási termékgyártásban – amely a válság idején az egyik legnagyobb mértékű visszaesést szenvedte el – 2011-ben közel 14%-os termelésnövekedést regisztráltak a magasabb súlyarányt képviselő exportmegrendelések dinamikus – 25%-os – bővülésének köszönhetően. A belföldi eladások – amelyek az értékesítési árbevétel egynegyedét adták – a II. negyedévtől visszaesést mutattak, éves szinten pedig 14%-kal mérséklődtek 2010-hez képest. A javuló piaci kilátások hatására nőtt az alkalmazásban állók száma a feldolgozóiparban.

A legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozásoknál 2011-ben 13,9%-kal több munkavállalót foglalkoztattak, mint egy évvel korábban. E növekedés elmaradt a termelés bővülésének mértékétől, így némileg (0,6%-kal) emelkedett az **egy alkalmazásban állóra jutó termelés**. Az energiaiparban 1,1%-os termelékenység emelkedést számíthattunk a létszám 0,7%-os, a kibocsátás 1,8%-os növekedését figyelembe véve.

1.2.2. Építőipar

Tolna megye **építőipari teljesítménye** az elmúlt két évben regisztrált csökkenés után 2011-ben növekedést mutatott. A megyében székhellyel rendelkező építőipari vállalkozások az év folyamán 23,1 milliárd forint bruttó termelési értéket hoztak létre, összehasonlítható áron számítva 11%-kal többet, mint 2010-ben. A megyék többségében (Budapestet is figyelembe véve 20-ból 13-ban) tovább folytatódott a visszaesés, az ország egészét tekintve, a legalább 5 főt foglalkoztató körben 6%-kal mérséklődött az építőipari termelés.

A Tolna megyei székhelyű szervezetek építési teljesítménye 2011-ben, az előző évihez hasonlóan, az országosnak 2%-át képviselte. Egy lakosra vetítve 100 400 forint bruttó termelési érték jutott, amely az országosnak 86%-át tette ki, a Budapest nélkül számítottnál viszont 16%-kal magasabb volt.

A termelés 11%-os növekedésén belül a két **építményfőcsoport** teljesítménye ellentétesen alakult. A valamivel nagyobb súlyú (50,2%, 2010-ben 58,3%) épületek építésében 6,3%-os csökkenést figyelhettünk meg, az egyéb építmények kivitelezésének volumene ezzel szemben közel 37%-kal magasabb volt az egy évvel korábbinál. Ez utóbbiban számottevő szerepe volt a bázisfolyamatoknak, 2010-ben ugyanis több mint 12%-os visszaesést mértünk ezen a területen. Az építőipari szervezetek 2011-ben 13%-kal több új szerződést kötöttek, mint az előző évben, az év végi **szerződésállomány** viszont nem érte el a 12 hónappal korábbit (egy százalékkal elmaradt attól). Az év végén fennálló közel 3,3 milliárd forintnyi szerződésállomány közel nyolctizede egyéb építmények kivitelezésére vonatkozott és

volumenét tekintve a 2010. decemberihez képest mintegy 6%-kal esett vissza, míg a kisebbik hányadot (21%-ot) képviselő épületépítésé 23%-kal felülmúlta az egy évvel korábbi – viszonylag alacsonynak számító – szintet.

1.2.3. Lakásépítés

A 2011. évben tovább csökkent a lakásépítési kedv. Tolna megyében az előző évinél mintegy harmadával kevesebb **új lakást** adtak át, országosan 39%-os visszaesést regisztráltak. Régióink másik két megyéje közül Baranyában a tolnainál kisebb mértékű (22%-os) volt a csökkenés, Somogyban pedig az átadott új lakások száma nem érte el a 2010. évi egyharmadát sem. Az épített lakások 10 ezer lakosra vetített száma a 19 megye közül Borsod-Abaúj-Zemplén után, Nógráddal együtt Tolnában volt a második legalacsonyabb (5), ez az országos mutatónak alig több mint négytizedét jelentette. A megyében újonnan átadott 120 lakás 23%-a Szekszárdon, 47%-a a többi városban, háromtizede pedig a községekben került használatba. Az új otthonok több mint nyolctizedét (82%-át) a lakosság építtette, 17%-át vállalkozások finanszírozták, valamint egy a helyi önkormányzat támogatásával épült, mégpedig Bonyhádvarasdon.

A lakások 78%-át saját használatra építették, 21%-át értékesítési céllal, az önkormányzati lakást pedig szolgálati használatba adták. Az előző évihez képest rendkívüli mértékben (81%-kal) visszaesett az újonnan átadott kétszobás lakások száma, valamint a négy és többszobásoké is számottevően (23%-kal) csökkent. Ezzel párhuzamosan – a 2010. évi 6 helyett – 10 egyszobás, valamint 3%-kal több háromszobás új otthon került használatba. A lakások átlagos alapterülete valamelyest – 114,5-ről 116 m²-re – emelkedett.

Az **újonnan kiadott lakásépítési engedélyek** száma – az országos csökkenő tendenciával ellentétben – Tolnában számottevő, 35,5%-os növekedést mutat. Ez nem mondható el ugyanakkor a régió másik két megyéjéről, Baranyában 47, Somogyban 42%-os visszaesés tapasztalható. 2011-ben Tolnában 149 új lakás építésére adtak ki engedélyt az építésügyi hatóságok. Az elmúlt év során **66 lakás szűnt meg** a megyében, 14%-kal több, mint egy évvel korábban. Ezen lakások felét avulás miatt bontották el. Az összes megszűnés 65%-a az 1945 előtt épült lakásokat érintette.

1.2.4. Turizmus

Tolna megye **kereskedelmi szálláshelyein** 2011-ben tovább csökkent a forgalom. A mintegy 58 700 vendég 109 500 éjszakát töltött el a megyében, előbbi 2,7, utóbbi 6,1%-kal elmaradt az egy évvel korábban regisztrálttól. (Országosan a vendégszám 1,5%-kal bővült, a

hozzájuk kötődő éjszakaszám viszont valamelyest – 0,6%-kal – mérséklődött a 2010. évihez képest.) A vendégforgalom majd kilenczetedét (88%-át) adó belföldivendég-szám kevésbé (0,6%-kal) csökkent, mint a külföldieké (15,5%-kal). Ehhez hasonlóan változott a vendégéjszaka-szám is, a belföldiek esetében 4,2%-kal, a külföldieknél pedig 15,3%-kal elmaradt az előző évitől. (Országosan a belföldivendég-forgalom szintén csökkent, a külföldieké viszont bővült a vizsgált időszakban.)

A megyébe látogató külföldiek közül a legtöbben (35%-os részarányt képviselve) – bár egyre kisebb számban, 2011-ben az előző évinél 27%-kal kevesebben – Németországból érkeztek és a hozzájuk kötődő vendégéjszaka-szám is a 2010. évinek csupán kétharmada volt. A hagyományosan nagyobb létszámú osztrák és olasz vendégforgalom is számottevően visszaesett. Ausztriából közel 35%-kal kevesebben látogattak Tolnába, a hozzájuk kötődő vendégéjszakák száma pedig mintegy 45%-kal maradt el az egy évvel korábbtól. Olasz viszonylatban 10, illetve 18%-kal csökkent a forgalom.

A megyébe érkező turisták 65%-át a szállodák fogadták, az előző évinél 9,8%-kal többen választották ezt a szállástípust, ezen belül a belföldivendég-forgalom növekedett meg jelentősen (13,6%-kal), a külföldi ugyanakkor 9,1%-kal csökkent. Különösen a wellness szállók és a kastélyszállók forgalma bővült (előbbi 2,1-, utóbbi 1,9-szeresére). A vendégek 15%-a panziókban szállt meg, itt számottevően, 11,4%-kal mérséklődött a vendégszám. A közösségi szállásokon (korábban ifjúsági és turistaszállók) is 16,3%-kal visszaesett a forgalom, a turisták egytizede szállt meg ezen szállástípusban. A 8%-os hányadot képviselő üdülőházakban pedig 2011-ben az előző évinél közel egyharmadával kevesebben pihentek és 30,0%-kal csökkent a kisebb súlyú (2%-os részesedéssel bíró) kempingek forgalma is.

A szálláshelyeken realizált összes **bruttó bevétel** ugyan 6,1%-kal nőtt 2011-ben, de ez az ottani vendéglátásból származó bevételek 41%-os bővülésének tudható be, a szállásdíjakból ugyanis 12%-kal kevesebb összeg folyt be a kereskedelmi szálláshelyek kasszájába. A mintegy 1327 millió forint összbevétel 48%-a származott szállásdíjból. A belföldi vendégek a rájuk eső bruttó szállásdíj-bevétel alig több mint egynegyedét egyenlítették ki –113,6 millió forint értékben – üdülési csekkel, ez az összeg mintegy ötödével elmaradt a 2010. évitől.

1.2.5. Regisztrált gazdasági szervezetek

Az országos és a dél-dunántúli folyamatokhoz hasonlóan 2011-ben is folytatódott a gazdasági szervezetek számának növekedése. Tolna megyében december végén 37 500 szervezetet tartottak nyilván, közel 800-zal (2,1%-kal) többet, mint egy évvel korábban. A Magyarországon regisztráltaknak 2,3%-át, a dél-dunántúliaknak bő egynegyedét képviselték a

Tolna megyei székhellyel bejegyzett szervezetek. Meghatározó hányaduk (91%-uk) vállalkozásként működött, a nonprofit szervezetek 7, a költségvetési és társadalombiztosítási szervek pedig egy százalék körüli részarányt képviseltek. A vállalkozások lakónépességre vetített száma (ezer lakosra 150 jutott) közepes vállalkozási aktivitásról tanúskodik.

A korábbiakhoz hasonlóan a 2011. decemberi adatok is az egyéni vállalkozások – országosnál is erőteljesebb – túlsúlyát mutatják. A megyei vállalkozások 77%-a e gazdálkodási körhöz tartozott (országosan 64%-os az arányuk). A Tolnában bejegyzett közel 26 400 **egyéni vállalkozás** 37%-a szerepelt az egyéni vállalkozói nyilvántartásban (a korábbi nomenklátúra szerint vállalkozói igazolvánnyal rendelkezők), az egyéb, engedéllyel rendelkező egyéni vállalkozások és az adószámmal rendelkező magánszemélyek csoportja 63%-ot tett ki.

A munkavégzés jellege szerint 2011. év végén a munka mellett vállalkozók aránya megközelítette a 42%-ot, a főállásúak 31, míg a nyugdíj mellett tevékenykedők 27%-ot képviseltek. Ez utóbbi arányok alakulását, hasonlóan az egyéni vállalkozások ágazati megoszlásához, jelentősen befolyásolta az őstermelők kötelező adószám kiváltása. Az elmúlt év végén a regisztrált egyéni vállalkozások bő négytizede a mezőgazdaságban volt bejegyezve. A többi gazdasági ágat tekintve az ingatlanügyletek (14%), a kereskedelem, gépjárműjavítás (7%), valamint a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységek (6%) területe bírt még jelentősebb súllyal.

A megyében 2011. december 31-én regisztrált közel 7900 **társas vállalkozást** tekintve, továbbra is a korlátolt felelősségű társaságok (kft.) a legnépszerűbbek, e gazdálkodási formába tartozó cégek aránya elérte a 60%-ot, az őket követő betéti társaságok hányada pedig további 35%-ot képviselt. Szövetkezeti formában 134 vállalkozást tartottak nyilván az időszak végén a megyében, részvénytársaságot pedig mindössze 62-t. Főtevékenységük alapján a társas vállalkozások közel egynegyedét a kereskedelem, gépjárműjavításban jegyezték be, 15%-ukat a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység területén, 12-12%-uk az iparban, illetve az építőiparban tevékenykedett.

Egy év alatt nem változott számottevően a társas vállalkozások létszám-kategóriánkénti összetétele, 99%-uk kisvállalkozás (ezen belül a mikrovállalkozások aránya szintén 99%) volt. A megyében a középvállalkozások (50-249 főt foglalkoztatók) száma 85, míg az ennél nagyobb létszámúaké mindössze 9 volt az elmúlt év végén. 2011. december 31-én a megyében 700 társas vállalkozás állt felszámolási vagy végelszámolási eljárás alatt, az e gazdálkodási formában bejegyzettek közel 9%-a. A gazdálkodási formák összességét tekintve Tolnában a 2011. év folyamán 2401 **szervezet alakult** és 1611 **szűnt meg**, az országos

bejegyzéseknek 1,9-2,0% át képviselve. (A Tolna megyei gazdasági szervezetek az év végi országos állomány 2,3%-át tették ki.)

1.2.6. Beruházás

A megfigyelt Tolna megyei gazdálkodó szervezetek 2011-ben az előzetes adatok szerint 53,8 milliárd forint értékű új beruházást valósítottak meg, amely az országos beruházási ráfordításoknak 1,7%-át képviselte. Az elmúlt évi fejlesztések, beszerzések összege folyó áron mintegy 13%-kal múlta felül a 2010. évit. A megyében 2011-ben egy lakosra 234 ezer forint **beruházási teljesítményérték** jutott, amely az országos átlagnak 73%-át, a Budapest nélkül számítottak 98%-át jelentette. Ez a megyék és Budapest országos rangsorában Tolnának a 10. helyet biztosította. A régiót tekintve pedig Baranyában és Somogyban is mintegy 40 ezer forinttal alacsonyabb volt a fajlagos mutató, mint Tolnában, így az ország nagyobb területi egységei közül a Dél-Dunántúlon számíthattuk – az Észak-Alföld után – a második legalacsonyabb népességarányos beruházási értéket (203 ezer forintot).

A tolnai új beruházások **ágazati összetételét** tekintve, azoknak továbbra is legnagyobb hányada, mintegy négytizede az energiaiparban realizálódott. Emellett a feldolgozóipart (14%) és a mezőgazdaságot (11%) említhetjük a legnagyobb beruházók között. Míg ez utóbbi gazdasági ágban a folyó áron számított teljesítményérték és annak összberuházásból képviselt hányada is mérséklődött, az energiaiparban és a feldolgozóiparban az egy évvel korábbinál lényegesen magasabb összeget fordítottak fejlesztésekre és ezen gazdasági ágak súlyaránya is emelkedett a vizsgált időszakban. Említést érdemel még, hogy az oktatásba – a 2010. évi növekedést követően – 2011-ben jóval szerényebb összeg jutott, míg az egészségügyben 2,6-szeres, a vízellátás, szennyvízkezelésben közel háromszoros növekedést mutatott a beruházások folyó áron számított értéke.

A 2011. évi teljesítményérték **anyagiműszaki összetétel** szerinti megoszlását tekintve, az előző évihez hasonlóan, a gép- és járműbeszerzések képviselték a legnagyobb hányadot, 62% ot (országosan 51%-ot). Többségük (55%) továbbra is hazai gyártásból származott, bár 2010 hez képest emelkedett az importbeszerzések aránya. Az építési beruházások részaránya 36%-ot (országosan 47%-ot) tett ki, s bár folyó áron számottevően emelkedett az egyéb beruházásokra (ültetvények, erdők, tenyészs- és igásállatok) fordított összeg, az összes teljesítményértékből képviselt hányaduk továbbra is szerény (2%) volt.

1.2.7. Népeség, népmozgalom

2011. év végén mintegy 230 ezer fő volt Tolna megye lélekszáma. Az elmúlt évben – az *előzetes adatok* szerint – az egy évvel korábbinál 3%-kal kevesebb, 1800 gyermek született, a halálozások száma is 4%-kal csökkent, 3100 halálesetet regisztráltak a megyében. Így összességében valamelyest mérséklődött a népeség természetes fogyása.

Az ezer lakosra vetített élveszületések és halálozások száma Tolnában kedvezőtlenebb volt mind a régiós, mind az országos mutatóhoz képest. Az ezer élveszületésre jutó csecsemőhalálozások száma azonban Tolnában alacsonyabb, mint a régiót, illetve az ország egészét jellemző mutató. Az elmúlt évben mintegy 820 házasságot kötöttek a megyében, 5%-kal többet, mint 2010-ben. A házasságkötések ezer lakosra jutó száma – megegyezve az országos rátával – kedvezőbb volt a dél-dunántúli átlagnál.

1.2.8. Alkalmazásban állók, keresetek

Az intézményi munkaügyi statisztikai adatgyűjtés alapján a megfigyelt Tolna megyei székhelyű vállalkozásoknál, a költségvetés és a társadalombiztosítás intézményeiben, valamint a nonprofit szervezeteknél 2011-ben átlagosan 45 800-an **álltak alkalmazásban**, 1,3%-kal többen, mint 2010-ben. Az éven belül az első hat hónapban létszámnövekedést mértünk, míg a második félévben gyakorlatilag az egy évvel korábbi szinten stagnált az alkalmazásban állók száma. (Országosan éves szinten minimális, 0,4%-os létszámcsökkenést regisztráltak.)

A nemzetgazdaság egyes területeit továbbra is ellentétes irányú folyamatok jellemezték. A munkavállalók 63%-át foglalkoztató versenyszférában 3,8%-kal bővült a létszám. A szektorban alkalmazottak száma 28 900 főt tett ki, 71%-ukat fizikai, 29%-ukat szellemi munkakörben foglalkoztatták. Mindkét körben az átlagoshoz hasonló volt a létszámnövekedés (3,9, illetve 3,7%). A költségvetési területen 14 900-an dolgoztak, állományi létszámuk 3,3%-kal mérséklődött az előző évihez képest. Ezen belül a fizikai foglalkozásúak száma közel egytizedével csökkent, míg a szellemi munkát végzőké gyakorlatilag stagnált. A költségvetési szektor létszámvesztése egyrészt az átalakuló közfoglalkoztatási rendszer hatásának, másrészt a közigazgatásban végrehajtott létszámcsökkentő intézkedéseknek tulajdonítható.

A foglalkoztatásban kisebb súlyú – mintegy 2100 főt alkalmazó – nonprofit szektort bő egy százalékos növekedés jellemezte 2011-ben. A nemzetgazdaság egészét tekintve némileg mérséklődött a teljes munkaidőben alkalmazásban állók száma (1,2%-kal), miközben a részmunkaidőben dolgozóké közel egyötödével bővült. Tolnában 2011-ben a megfigyelt szervezeteknél alkalmazásban állóknak 86%-át foglalkoztatták teljes munkaidőben, szemben

az előző évi 88%-kal. Az egyes nemzetgazdasági ágak közül az elmúlt évekhez hasonlóan a legtöbben a feldolgozóiparban találtak munkát, az alkalmazásban állók 22%-a sorolható ide.

A többi gazdasági ág közül az egészségügyi, szociális ellátás (14%), az oktatás (12%), a kereskedelem, gépjárműjavítás (8%), valamint a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás (8%) tartozott a legnagyobb foglalkoztatók közé a megyében. A vizsgált időszakban az egyes gazdasági ágak létszámindexei meglehetősen tág határok között szóródtak. A 19 ágazat közül 9-ben nőtt az alkalmazásban állók száma, egyben stagnált és 9-ben mérséklődött. Az említett, a foglalkoztatásban legjelentősebb gazdasági ágak közül a feldolgozóiparban (11,7%) és az oktatásban (1,5%) regisztráltak növekedést.

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó **átlagkeresete** – a számviteli nyilvántartások szerint – 2011-ben Tolnában 188 400 forint volt, ami 6,1%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A nettó átlagkereset 126 900 forintot tett ki, ez nominálisan 6,8%-kal magasabb volt a 2010. évinél. Ezen belül a vállalkozásoknál 132 800 forint, a költségvetési szervezeteknél 116 500 forint volt a kézhez kapott összeg, a növekedési ütem pedig előbbi sorrendben 9,1, illetve 1,5%-ot tett ki. Tolna megyében mind a bruttó, mind a nettó átlagkeresetek elmaradtak az országos átlagtól (24 700, illetve 14 200 forinttal), annak ellenére, hogy azok növekedési üteme 2011-ben felülmúlta az ország egészére regisztráltat (0,9, illetve 0,4 százalékponttal).

A gazdasági ágak közül a legkiemelkedőbb nettó keresetekkel továbbra is a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás területén alkalmazásban állók rendelkeztek, ennek átlagos összege 365 800 forint volt. Ezen kívül az információ, kommunikáció (215 500 Ft) és a pénzügyi, biztosítási tevékenységek (177 700 Ft) ágakban alkalmazottak bére is jelentősen meghaladta a nemzetgazdaság átlagát. A legkisebb kereseteket a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (76 500 Ft), az egyéb szolgáltatások (82 100 Ft) és az ingatlanügyletek (83 100 Ft) területén regisztráltak. Ha a havi kereseten felüli egyéb pénzbeli, illetve természetbeni juttatásokat (jubileumi jutalom, étkezési térítés, lakhatási támogatás, munkába járással kapcsolatos költségtérítések) is figyelembe vesszük, akkor a teljes munkaidőben foglalkoztatottak átlagos havi munkajövedelme 206 ezer forintot tett ki 2011-ben. Ezen belül az egyéb, azaz a kereseten felüli munkajövedelem aránya 8,5% volt, ami az építőiparban (15,5%), az iparban (11,7%), a bányászatban (10,2%), illetve a szakmai tudományos műszaki tevékenységek (9,5%) területén dolgozók munkajövedelmében képviselte a legnagyobb hányadot.

1.2.9. Munkanélküliség

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat jelentése szerint 2011. december végén 13 700 **álláskeresőt** tartottak nyilván Tolna megyében. Számuk – az országosan tapasztalt 6,6%-nál jobban – 8,5%-kal, mintegy 1300 fővel csökkent az egy évvel korábbihoz képest. A nyilvántartott álláskeresők gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya régióon belül továbbra is megyénkben volt a legalacsonyabb (13,4%), Baranyában 2,9, Somogyban 4,1 százalékponttal mértek magasabb értéket a tolnainál.

A 2011. decemberi megyei mutató az országos rátát ugyan 0,9 százalékponttal felülmúlta, az egy évvel korábbi megyei értéknél viszont 1,2 százalékponttal alacsonyabb volt. Megyén belül Tamási körzetében mérték a legmagasabb munkanélküliségi rátát (19,5%), valamint Dombóvár térségében volt még a megyei átlagot meghaladó a mutató értéke (16,1 %). Szekszárd (12,1%), Bonyhád (11,2%) és Paks (10,5%) környékén pedig átlag alatti volt. A tolnai álláskeresők 11%-a pályakezdő, 16%-a pedig 25 éven aluli volt, előbbiek száma kevesebb, mint egy százalékkal, utóbbiaké 8%-kal mérséklődött az egy évvel korábbihoz képest.

A regisztrált álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetétele nem tér el számottevően az egy évvel korábitól. Az összlétszámnál nagyobb mértékben csökkent az alapfokú végzettséggel rendelkezők, valamint a szakiskolát, illetve szakmunkásképzőt végzetek száma, előbbi 20,9, utóbbi 10,1%-kal maradt el a 2010. decemberi szinttől. A nyolc vagy annál kevesebb osztályt végzetek hányada így 43, a szakmával rendelkezőké 31% volt az összes álláskeresőkből. A megyei átlagnál kisebb mértékben csökkent ugyanakkor a középfokú végzettséget, érettségit szerzett, valamint a diplomás álláskeresők száma. Előbbieké csupán 0,6%-kal maradt el az egy évvel korábitól, így 22%-át adták az álláskeresőknek. A 4%-os részarányt képviselő diplomával rendelkezőké pedig 4,6%-kal volt kevesebb a 2010. decemberinél.

A **bejelentett betöltetlen álláshelyek** száma bár számottevően, 1,8-szeresére nőtt a vizsgált időszakban, az egy betöltetlen álláshelyre jutó álláskeresők száma (58) még így is igen magas – az országos átlag 2,6-szerese – volt. A régióon belül is Tolnában a legkedvezőtlenebb ezen mutató értéke, Baranyában 28, Somogyban 34 álláskereső jutott egy álláshelyre.

A szigorodó feltételek miatt az **ellátórendszerben** jelentősen – 15%-kal – csökkent az álláskeresési járadékban részesültek száma, 2263 fő kapott ilyen típusú ellátást. Az álláskeresési segélyt kapók száma (171 fő) pedig töredéke volt az egy évvel korábinak, mivel 2011 második felétől már csak a nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt évben

álláskeresővé váltak kaphatják ezt a fajta ellátást. Mintegy 5%-kal nőtt a szociális ellátásban részesültek száma, az időszak végén 4339 fő volt érintett. Az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatott programokban (képzések, közcélú, közhasznú foglalkoztatás, közmunka, stb.) résztvevők száma 2,3-szeresére bővült a vizsgált időszakban (4282 fő).

2. A Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

2.1. Taglétszám alakulása 2011-ben

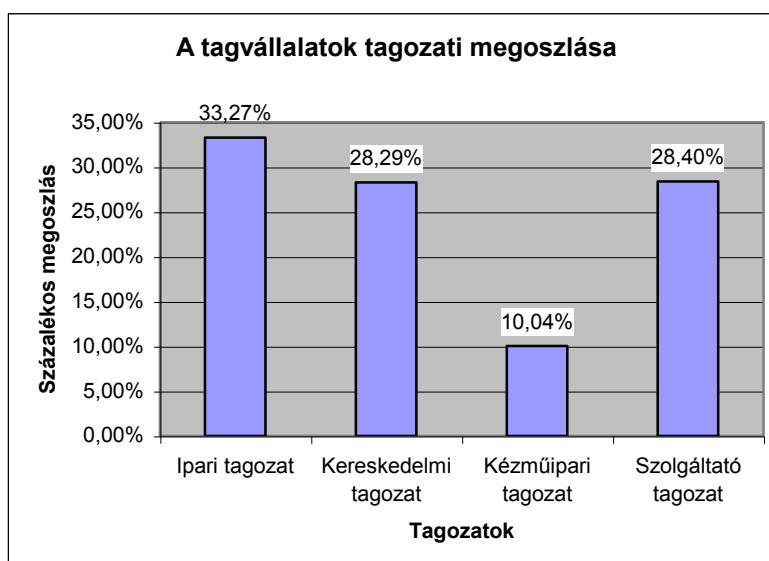
A kamara taglétszáma 2011. év végén 986 fő/vállalkozás volt.

A kamarai tagok megoszlása „működési forma szerint”:

- Egyéni vállalkozás: 295 db
- Társas vállalkozás: 678 db
- Egyéb (pl. iskola, szakképző): 13 db

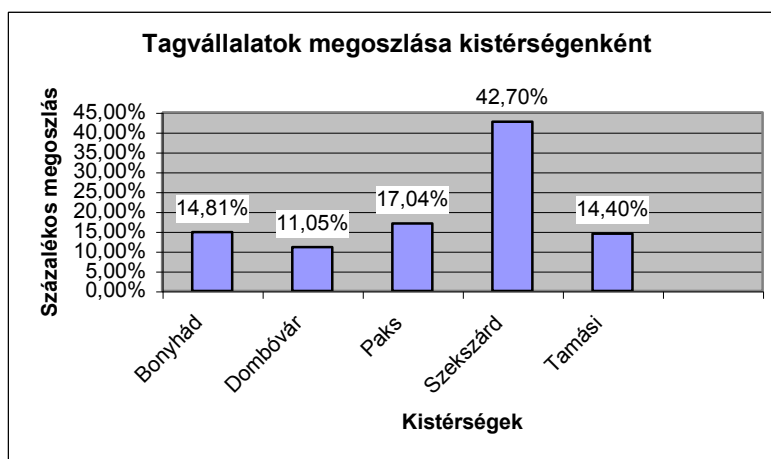
A tagvállalatok tagozati megoszlását az alábbi ábra és felsorolás szemlélteti:

- Ipari tagozat:	33,27 %
- Kereskedelmi tagozat:	28,29 %
- Kézműipari tagozat:	10,04 %
- Szolgáltató tagozat:	28,40 %

Tagvállalatok megoszlása kistérségenként:

Bonyhádi kistérség:	14,81 %
Dombóvári kistérség:	11,05 %
Paksi kistérség:	17,04 %
Szekszárdi kistérség:	42,70 %
Tamási kistérség:	14,40 %

2.2. A kamara szervezeti egységei

2.2.1. A 2011. év kiemelt kamarai eseményei – rendezvényei

A tagozatok együttműködésének köszönhetően a kamara és a vállalkozások szempontjából is jelentős események kerültek megrendezésre az elmúlt évben, hasonlóan a korábbi évekhez.

Vállalkozásokat díjaztunk....:

Időpontja: 2011. január 26. Helyszín: Mészáros Borház, Szekszárd

Nyolc vállalkozás részesült a Dél-dunántúli Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségének kitüntető díjában a január végén, Szekszárdon tartott ünnepélyes átadón.

A Baranya-, Somogy- és Tolna megyei székhelyű vállalkozások közül kettő Dél-Dunántúli Minőségi Díjat, négy pedig elismerő oklevelet vehetett át. Két vállalkozás Dél-Dunántúli Régió Gazdaságáért díjat érdemelt ki eredményes tevékenységével. A Dél-Dunántúli Régió Vállalkozója Díjat hárman kapták meg. Az ünnepségen adták át a területileg illetékes kereskedelmi és iparkamarák megyei minőségi díjait is. Mindhárom regionális kategóriának természetesen volt Tolna megyei díjazottja is. Az átadó ünnepség vendége volt

Dunai Péter, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára és Tóth Ferenc kormány megbízott.

Tájékoztató Road-show a megye három városában:

Időpontja: 2011. március 8-10. Helyszín: Bonyhád, Dombóvár, Paks (Művelődési Központ)

Az Új Széchenyi Tervvel, a pályázati lehetőségekkel, és a kamara pályázati kabinetjének szolgáltatásaival ismerkedhettek meg a megye kis- és középvállalkozói a március hónapban rendezett szakmai konferenciákon.

Bonyhád, Dombóvár és Paks városaiban vártuk a vállalkozókat szakmai konferenciára. A rendezvénysorozat kapcsán a programterv mindhárom városban hasonlóképp épült fel, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség meghívott előadóin túl felkértük a Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt. munkatársait is, hogy előadásukkal teljesebb képet adjanak az új hazai pályázati rendszerről.

Előbbi az Új Széchenyi Terv felépítéséről, főbb irányairól kívánta tájékoztatni a megjelent vállalkozások képviselőit, tulajdonosait, míg utóbbi esetenként egy kicsit gyakorlatiasabb oldalról közelítette meg az új pályázati lehetőségeket, s mint megbízott Közreműködő Szervezet az újonnan bevezetett szabályozásokra, eljárásrendekre hívta fel a pályázni szándékozók figyelmét. A rendezvénysorozat lebonyolításába bekapcsolódott az OTP Bank Nyrt. Megyei Igazgatósága is, amely az aktuális pályázatokhoz kapcsolódó, illetve azon túlmutató banki forráslehetőségekre hívta fel az érdeklődők figyelmét, hangsúlyozva a partneri együttműködés fontosságát.

Vissza a munka világába – projektzáró konferencia:

Időpontja: 2011. március 2. Helyszín: Bonyhád, Művelődési Központ

Sikerrel zárult a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamra (TMKIK) Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. programja, amely a bonyhádi és a város környékén élő, alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkező munkavállalóknak nyújtott felzárkóztató képzést.

2011. március hónapban zárult Az Együtt a társadalmi és munkaerő-piaci integrációért elnevezésű program, amelyre pályázaton nyert támogatást a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamra Szolgáltató Nonprofit Kft. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP)- 5.3.1 elnevezésű uniós pályázat célja az alacsony iskolai végzettségű, hátrányos helyzetű munkavállalók felzárkóztatása, illetve munkaerő-piaci, társadalmi integrációja volt. Március 2-án került sor Bonyhád, a programhoz kapcsolódó szakmai nap és munkáltatói fórum megszervezésére és lebonyolítására.

Vitafórum a szakképzésről:

Időpontja: 2011. április 13-14-15. Helyszín: Bonyhád, Szent László TISZK Jókai Mór Szakképző Iskola; Szekszárd, Szent László Szakképző Iskola; Tamási, Vályi Péter Szakképző Iskolai Tagintézmény

A Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara szervezésében került sor Bonyhád, Szekszárdon és Tamásiban azon szakmai fórumokra, melyek a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara gondozásába került, és újonnan kidolgozott Szakmai vizsgakövetelmények, illetve Központi programok megvitatásáról szóltak. A rendezvényre az iskolák, illetve azok a gazdálkodók kaptak meghívót, ahol aktív tanulóképzés folyik.

Elmondható, hogy a résztvevők egyetértettek abban, hogy egységesen jobbak, átláthatóbbak és egyszerűbbek lettek az új Központi programok és Szakmai vizsgakövetelmények. Az elmúlt évek bonyolultsága után lényegesen egyszerűbbé válik majd az iskolában a tanrend kialakítása.

Környezetvédelmi termékdíj – tájékoztató előadás/fórum:

Időpontja: 2011. április 19. Helyszín: Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara oktatóterme, Szekszárd

Kamaránk az Öko-Hungária Nonprofit Kft.-vel közös szakmai rendezvényre invitálta meg az érintett vállalkozókat, cégvezetőket, területi szakembereket a könyvvitel, a kereskedelem, vendéglátás, és a gyártás különböző területeiről, április 19-én, délelőtt 10 órai kezdettel.

A termékdíj célja, hogy a tevékenység során okozott környezeti veszélyeztetések vagy károk megelőzéséhez és csökkentéséhez pénzügyi forrásokat teremtsen, mellette járuljon hozzá a környezetszennyezés megelőzéséhez vagy csökkentéséhez, a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodáshoz, s végezetül, de nem utolsó sorban támogassa az EU által előírt környezetvédelmi előírások teljesítését.

Fogyasztóvédelmi szakmai fórum:

Időpontja: 2011. május 10. Helyszín: Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara oktatóterme, Szekszárd

2011. május 10-én került megrendezésre Kamaránkban a „Szemléletváltás a fogyasztóvédelmben” elnevezésű szakmai fórum, melyen szép számmal jelentek meg a helyi vállalkozók.

A Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara és a Tolna Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége közös szervezésében megvalósuló fogyasztóvédelmi előadást kamaránk titkára, Hága László nyitotta meg. Köszöntőjében a hatékonyabb, szorosabb együttműködés fontosságára, és több, hasonló jellegű szakmai program szervezésére, valamint az ezeken való aktív részvételre hívta fel a figyelmet. Ezt követően Foltin Gyula, a Tolna Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelőségének mb. vezetője tartott előadást „A fogyasztóvédelemben érvényesülő új irány az ellenőrzés módszerében, jogkövetkezmény alkalmazásában, különös tekintettel a kis-és közép vállalkozásra” témában.

KAVOSZ Vállalkozásfejlesztési Zrt. tájékoztató fórum – Egyedülálló lehetőség mikrovállalkozásoknak:

Időpontja: 2011. május 17. Helyszín: Mészáros Borház, Szekszárd

A KA-VOSZ Vállalkozásfejlesztési Zrt. május 6-tól megkezdte az Új Széchenyi Terv (ÚSZT) Kombinált Mikrohitel termékének forgalmazását, amely akár kezdő vállalkozások számára is kedvező kamatozású hitelt nyújt, vissza nem térítendő támogatással kiegészítve.

A termék társadalmassítása céljából a KAVOSZ Vállalkozásfejlesztési Zrt. országos promóciós kampányba kezdett. A road-show 2011. május 17-én érkezett meg Szekszárdra. A fórum helyszíne a Mészáros Borház volt, ahol több, mint 60 megyei vállalkozás képviselője, tulajdonosa, szakembere vett részt.

Éves rendes Küldöttgyűlés a megyei kamaránál:

Időpontja: 2011. május 25. Helyszín: Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal

A fórum összesen öt határozatot hozott. Az 1/2011. (05.25.) sz. határozatában a kamara 2010. évi tevékenységét, a 2/2011. (05.25.) sz. határozatában az Ellenőrző Bizottság beszámolóját, a 3/2011. (05.25.) sz. határozatában a 2010. évi egyszerűsített éves beszámoló mérlegét 110.856 e Ft mérlegfőösszeggel és 503 e Ft mérleg szerinti eredménnyel, és a közhasznú eredmény kimutatását 503 e Ft, tárgyévi közhasznú eredménnyel és a kamara 2010. január 1. – 2010. december 31-ig terjedő időszakra vonatkozó költségvetés teljesüléséről szóló beszámolóját elfogadta.

A 4/2011. (05.25.) sz. határozatával jóváhagyta a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 2011. évi költségvetési tervét.

A Küldöttgyűlés a további határozatában (5/2011. (05.25.) elfogadta az Etikai Bizottság beszámolóját).

Szakképzési fórum:

Időpontja: 2011. június 27. Helyszín: Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara székháza, első emeleti oktatóterem

Tavalyi évhez hasonlóan idén is megrendezésre került a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara által szervezett Szakképzési Fórum. A fórum idei témája a Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság 2012/2013 tanévre szóló a Térségi Integrált Szakképző Központokra vonatkozó szakképzés irányainak és a beiskolázási arányainak meghatározásának módja volt.

Családi nap:

Időpont: 2011. augusztus 28. Helyszín: Tamási - Kisdádpusztá,

Jó idő, színes programok, finom ételek – italok, és határtalan jókedv... Családi napot tartottunk, immáron a kilencediket!

Bizony, már a kilencedik kamarai napot tartottuk! Tamási – Kisdádpusztán a másodikat. A visszajelzések alapján sikerült felülmúlni az előző évit, pedig a tavalyi is jól sikerült. Sokak szerint talán az egyik legjobb családi nap volt a 2011-es!

A vasárnap reggel kissé hűvösre sikeredett, de azért folyamatosan érkeztek a vendégek, s délre már biztosan meghaladta a jelenlévők száma a korábban regisztráltakét. Ahogy melegedett az idő, úgy emelkedett a hangulat, s újra benépesült a Kisdádpusztai vadász- és horgászház környéke!

Lobbitalálkozó:

Időpont: 2011. szeptember 30. Helyszín: Palánk, Csapó Dániel Mezőgazdasági Szakközépiskola

2011. szeptember 30-án immáron nyolcadik alkalommal került megrendezésre a Szekszárdi Lobby Találkozó, ahol a korábbi évekhez hasonlóan a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara is képviseltette magát.

Őszi szakképzési fórumot tartott a Kamara a várható változásokról:

Időpontja: 2011. november 3. Helyszín: Hotel Thelena, Tolna

A Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 2011. november 3-án tartotta regionális szakképzési konzultációs fórumát. A rendezvény de. 10 órakor kezdődött a tolnai Thelena Hotel konferenciatermében.

Az előadássorozatot Dr. Garai Péter, a Türr István Képző és Kutató Intézet Pécsi Igazgatóságának főigazgatója kezdte meg, aki a szakképzés és felnőttképzés aktualitásairól beszélt.

Kocsis Csaba, a Tolna Megyei Kormányhivatal főosztályvezetője a megyei kormányhivatal közoktatásban betöltött szerepét, hatósági és igazgatási feladatait mutatta be.

Dr. Szilágyi János, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara oktatási és képzési igazgatója az OKJ felülvizsgálatáról, továbbfejlesztéséről beszélt.

2.2.2. Küldöttgyűlés

A Küldöttgyűlés a kamara legfőbb szerve, mely évente egyszer ülésezik. A Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 2011. évi rendes küldöttgyűlését 2011. május 25-én tartotta, helyszíne Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala volt.

A fórum összesen öt határozatot hozott. Az 1/2011. (05.25.) sz. határozatában a kamara 2010. évi tevékenységét, a 2/2011. (05.25.) sz. határozatában az Ellenőrző Bizottság beszámolóját, a 3/2011. (05.25.) sz. határozatában a 2010. évi egyszerűsített éves beszámoló mérlegét 110.856 e Ft mérlegfőösszeggel és 503 e Ft mérleg szerinti eredménnyel, és a közhasznú eredmény kimutatását 503 e Ft, tárgyévi közhasznú eredménnyel és a kamara 2010. január 1. – 2010. december 31-ig terjedő időszakra vonatkozó költségvetés teljesüléséről szóló beszámolóját elfogadta.

A 4/2011. (05.25.) sz. határozatával jóváhagyta a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 2011. évi költségvetési tervét.

A Küldöttgyűlés a további határozatában (5/2011. (05.25.) elfogadta az Etikai Bizottság beszámolóját).

2.2.3. Elnökség

„Az elnökség feladata a kamara és belső szervezeti egységei működésének irányítása a küldöttgyűlések közötti időszakban, a küldöttgyűlés határozatainak megfelelően, továbbá dönt a küldöttgyűlés hatáskörébe nem utalt kérdésekben. A titkár feletti munkáltatói jogokat a munkaviszony létesítése és megszüntetése, valamint a munkaszerződés módosítása tekintetében kizárólag az elnökség gyakorolja. A kamara feladatainak ellátásához a megyeszékhelyen kívüli városokban kamarai képviselők létrehozásáról, illetve megszüntetéséről kizárólag az elnökség dönthet.

Az elnökség biztosítja a kamara által alapított gazdasági társaság, illetve közhasznú társaság működését és gazdálkodását. Elbírálja a tiszteletbeli és pártoló tagok felvételét.”

Fentiekén túlmenően a Szervezeti és Működési Szabályzat az alábbi feladatokat határozza meg az elnökség számára:

Az elnökség kialakítja a kamara stratégiai programját, meghatározza a kamarai feladatok megvalósítása terén az elnökség, az ügyvezetőség, a tagozatok, az osztályok, a bizottságok, valamint az apparátus közötti munkamegosztást a kamarai törvény és az Alapszabály szerint. Hatáskörénél fogva javaslatot tesz a küldöttgyűlésnek az előző évi költségvetési beszámolóra, mérlegre, eredmény-kimutatásra, közhasznúsági jelentés jóváhagyására, továbbá megtárgyalja és előterjeszti a küldöttgyűlésnek a költségvetési tervezetet.

Ezekén túlmenően az elnökség dönt a szervezeti, személyi feltételekről, eszközrendszerről a költségvetés keretein belül, valamint dönt a jogszabályok keretein belül a gazdaság fejlesztésével összefüggésben nem a kamara által létrehozott testületekben a kamarai delegáltak személyéről, a kamara Tiszteletbeli Tagja cím odaítéléséről, illetve annak visszavonásáról is.

Előterjesztést tesz a kiemelkedő gazdasági, társadalmi és szervezeti munkát végző tag elismerésére is.

Szintén az elnökség feladatát képezi a kamara működésére vonatkozó belső szabályzatok jóváhagyása.

Dönt a kamara működését elősegítő bizottságok létrehozásáról, annak feladatairól, valamint figyelemmel kíséri, és értékeli a tisztségviselők, a bizottságok, a tagozatok, az osztályok és az apparátus vezetőjének munkáját.

Fenti feladatokkal összefüggésben személyi döntéseket hoz (a bizottságokkal kapcsolatban) tagozati javaslatok alapján.

Az éves költségvetés keretén belül részletesen meghatározza a testületi tagok költségtérítését, továbbá dönt a tagdíjakkal kapcsolatos észrevételekről, valamint a - tagsággal együtt járó kötelezettségének ismételt, vagy súlyos megsértése miatt – a kizárásról.

Az elnökség dönthet a kamara céljaival összefüggő alapítvány, közhasznú társaság létrehozásáról, meghatározva annak célját, feladatait. Dönthet a kamara kiemelten közhasznú

szervezetként történő nyilvántartásba vételének kezdeményezéséről, illetve annak megszüntetéséről, valamint határozat gazdasági társaság alapításáról (kiállítási és vásárszervezési, ipari park-létesítési és fenntartási célra), a társaságban a részesedés mértékéről.

A kamara elnökségének további feladatai:

- Kidolgozza a stratégiai program végrehajtási módszereit;
- Együttműködik a megyei és a helyi önkormányzatokkal, decentralizált szervezetekkel;
- Figyelemmel kíséri és értékeli a tagok munkáját befolyásoló tényezőket;
- Szakmai és területi látogatásokat szervez;
- Együttműködik a vállalkozói érdekképviseltek területi vezetőivel;
- Közreműködik a külföldi gazdasági és érdekképviselati szervezetekkel, kamarákkal való kapcsolattartásban;
- Kulturális, szabadidő, sport és egyéb rendezvényeket szervez.

A 2011. évben a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöksége 6 alkalommal ülésezett, s 15 határozat született.

Határozat született többek között:

- ✓ A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Állandó Választottbírósági tagként delegált személyről
- ✓ A Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 2011. évi munkatervéről
- ✓ A TMKIK Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. 2010. évi költségvetési beszámolójáról, illetve a 2011. évi költségvetési tervéről
- ✓ A TMKIK 2010. évi tevékenységéről, az Ellenőrző Bizottság tevékenységéről
- ✓ A TMKIK 2010. évi költségvetés teljesüléséről, a 2011. évi költségvetési tervéről
- ✓ A TMKIK Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. gazdálkodásáról
- ✓ A TMKIK és a Magyar Mesterdetektív Szövetséggel kötendő együttműködési megállapodásról

Fentiek figyelembevételével megállapítható, hogy a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöksége a szervezet alapszabálya, valamint annak szervezeti és működési szabályzata szerint megfogalmazott / meghatározott – igen széleskörű – szakmai feladatot

látott el 2011. évben is. Azaz elvégezte a kamara belső szervezeti egységei működésének irányítását, s az elfogadott stratégiai céloknak megfelelően koordinálta a szervezet működését a küldöttgyűlések közötti időszakban.

2.2.4. *Ügyvezetőség*

Az ügyvezetőség a kamara legfontosabb döntés előkészítő testületi szerve. Gyakorlatilag az elnökségi munkaterv alapján dolgozik. Tagjai az elnök, általános alelnök, alelnökök és a titkár. Állandó meghívottja az üléseknek az Ellenőrző Bizottság elnöke.

2.2.5. *A kamara apparátusi munkaszervezete*

A szakmai apparátus 2009. nyarától három osztályban tevékenykedik:

- Gazdasági osztály
- Vállalkozásfejlesztési osztály
- Szakképzési osztály
- Titkárság (nem minősül osztálynak)

2.2.5.1. *Titkárság*

A kamara ügyintéző szerve. Munkáját a titkár irányítja. Feladatai sokrétűek a kamara szervezetének kiszolgálása terén. Az önkormányzatiságból adódóan munkája egy felől a társadalmi szervezet működéséhez biztosít előkészítő, szervező, végreható háttérrel, másfelől a kamara szervezetének napi ügyintézését irányítja.

A társadalmi szervezet kiszolgálásának teendői közé tartozik:

- a testületi ülések írott anyagainak elkészítése, eljuttatása az érintettekhez,
- testületi ülések, rendezvények előkészítése, lebonyolításában személyes közreműködés,
- az ülések határozatainak, jegyzőkönyveinek vezetése, iktatása,
- megbízatás alapján titkári teendők elvégzése / munkabizottságok /
- a társadalmi szervezet általános adminisztratív kiszolgálása , infrastrukturális segítése.

A kamara napi szervezeti ügyintézésének feladatai:

- a postai és egyéb műveletek - levelek, és elektronikai úton érkező egyéb információs anyagok fogadása, iktatása, illetve továbbküldése az érintetteknek, a szervezetben készülő anyagok kifelé történő eljuttatása az előbbieket szerint- végzése,
- a szervezeti adminisztráció elvégzése, rendezése
- anyagok gyűjtése a célfeladatokhoz,
- operatív ügyekben eljárás.

Egyéb feladatok:

- a kamara informatikai rendszerének zavartalan biztosítása, fejlesztése.
- PR. Teendők szervezése, végzése (internetes honlap, kiadványok, sajtó)

2.2.5.2. Gazdasági osztály

A gazdasági osztály a kamara gazdálkodásának dokumentálását – könyvelés, analitikus nyilvántartás, mérleg és beszámoló készítés, közhasznúsági jelentés, költségvetési kapcsolatok – végzi, valamint a pénzügyi tranzakciókat bonyolítja.

A kamara, mint kiemelten közhasznú szervezet tevékenységét koordinálja, e területen szolgáltat nemcsak a kamara tagjai, hanem a megye illetve a régió vállalkozói, vállalkozásai számára. Ez irányú tevékenységéhez adományokat gyűjt.

A kamara által benyújtott saját pályázatokat készíti a társosztályokkal, részt vesz az eredményes pályázatok megvalósításában, és végzi a kapott támogatások pénzügyi elszámolását.

A társosztályokon folyó szolgáltatásokhoz kapcsolódó adózással, könyveléssel kapcsolatos területeket előkészíti.

Az osztályon történik a kamarai tag- és tagdíjnyilvántartása, a külső megrendelők részére címlista kiszolgálás biztosítása is. Nagy hangsúlyt helyeznek a tagszervezésre, melyet az új és minden esetben a vállalkozások érdekeit szolgáló szolgáltatásokkal, információkkal valósítanak meg.

Az egyéni vállalkozók, társas vállalkozások részére a vállalkozás indításával, gazdálkodással, adózással, számvittel, pénz- és hitelügyekkel, biztosításokkal kapcsolatos tanácsadásokat is adnak.

A gazdasági évek során több alkalommal szerveznek a megyében a vállalkozások részére a gazdálkodással kapcsolatos aktuális témákban felkészítéseket, tanfolyamokat, konferenciákat:

- Gazdasági szakemberek konferenciája
- Számvitel
- Munkaügy, Társadalombiztosítás
- Adózás
- Pénzügyi, befektetési lehetőségek

Az osztály végzi a közúti árufuvarozók részére a kauciót kiváltó biztosítások ügyintézését.

2.2.5.3. Vállalkozásfejlesztési osztály (korábban Szolgáltatási osztály)

A vállalkozásoknak alapvetően gyors, megbízható és testre-szabott információkra van szüksége, hogy döntéseiket a megfelelő időben a legkörülményesebben tudják meghozni. Ehhez szolgál hatékony információs bázisként a Vállalkozásfejlesztési osztály, melyet kamarai tagok és nem tagok is felkeresnek.

Ezen oknál fogva legfontosabb feladatunknak tartjuk, hogy az osztályt felkereső vállalkozók elégedetten távozzanak, melyhez szakmailag és emberileg is maximálisan igyekszünk megfelelni.

Az azonnal nem megválaszolható kérdések estében minden ügyfelet továbbra is egy ún. megkeresés lapon regisztrálunk, ahol feltüntetjük a cég nevét, elérhetőségét, kérdését és a kapott választ, így akár később is tájékoztatást tudunk küldeni a vállalkozónak az őt érintő tárgykörben, amennyiben arra igény mutatkozik.

Rendezvények (szemináriumok, konferenciák, üzleti találkozók) szervezése

A Vállalkozásfejlesztési osztály a kamarai apparátus egyéb koordinációs osztályaival közösen folyamatosan szervez előadásokat, szemináriumokat, illetve egyéb rendezvényeket más szervezettel.

Információk nyújtása vállalkozók részére

Előfordul, hogy érkeznek a Vállalkozásfejlesztési osztályra olyan kérések ill. kérdések, melyekre nem áll módunkban teljes körű választ adni. Ehhez viszont fontos, hogy tudjuk, merre kell irányítani az ügyfelet, így igyekszünk naprakész információkkal rendelkezni az aktuális szabályozásokról, előírásokról és az azt kezelő szervezetekről, hivatalokról.

Okmányhitelesítés

Az okmányhitelesítéssel kapcsolatos feladatok közé tartozik az ATA igazolványok, származási bizonyítványok kibocsátása, a kereskedelmi számlák, valamint az árut kísérő egyéb kereskedelmi dokumentumok láttamozása.

2011-ben összesen 92 db származási bizonyítvány került kiállításra, melyből 3 db az EU térségbe, 89 db pedig egyéb országba irányult (Algéria 1 db, Etiópia 1 db, Fehér-Oroszország 7 db, India 16 db, Irán 2 db, Kanada 16 db, Kína 4 db, Korea 1 db, Oroszország 11 db, Suriname 1 db, Ukrajna 28 db, Üzbegisztán 1 db). A kibocsátott ATA Carnetek száma 2011-ben 9 db volt, mely igazolványokon szereplő áruk összértéke 43.137.451 Ft.

Üzleti partnerkeresés

A Vállalkozásfejlesztési osztályra beérkező személyes és telefonon történő megkeresések között gyakran szerepel külföldi üzleti partner felkutatására irányuló kérés, melyhez az adott országba lévő EIC irodát, kamarát vagy kereskedelmi szolgálatot keresünk meg a szükséges információk beszerzéséhez. Ezen információkérés vonatkozhat potenciális üzleti partner cégek listájára vagy adott ország különböző előírásaira, rendelkezéseire.

Jó kapcsolatot építettünk ki és ápolunk a Nemzeti Külgazdasági Hivatal helyi képviselőjével.

Házipénztár vezetése

A TMKIK és a kamarai Nonprofit Kft. házipénztárának kezelése immáron a Gazdasági osztály hatáskörébe került, itt történik minden készpénzes be- ill. kifizetés.

Telefonközpont kezelése

A Vállalkozásfejlesztési osztály új formájának kialakításakor továbbra is fontos szempontként jelentkezett, hogy a beérkező telefonhívásokra a leggyorsabban és leghatékonyabban adjunk tájékoztatást, így az összes beérkező hívást – mint azt korábban is tettük – itt fogadjuk és innen történnek a kapcsolások is a munkatársaknak a megfelelő osztályokra.

Építőipari regisztráció – építőipari kivitelezők nyilvántartása

Az LXXVIII. évi Építési törvény 39. § (2) alapján üzletszerű gazdasági tevékenységként építőipari kivitelezési tevékenységet az folytathat,

- ☞ akinek az építőipari kivitelezői tevékenység a tevékenységi körei között szerepel, továbbá
- ☞ kivitelezési tevékenységhez alkalmas székhellyel, illetve telephellyel rendelkezik,
- ☞ aki rendelkezik az általa folytatott kivitelezési tevékenységi körének megfelelő szakképesítéssel, vagy legalább egy – vele tagsági, alkalmazotti, vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló – ilyen szakképesítéssel rendelkező szakmunkással és
- ☞ aki az 1997. évi LXXVIII. Étv. 39/A § alapján az építési hatósági engedélyhez kötött tevékenységek folytatása esetén felelős műszaki vezetői feladatok ellátására alkalmas személyt alkalmaz munkaviszonyban, tagsági, vagy megbízási jogviszonyban.

Minden vállalkozó kivitelezői tevékenységet folytatni kívánó vállalkozás és egyéni vállalkozó köteles az erre irányuló szándékát a vállalkozó kivitelezői névjegyzéket vezető Magyar Kereskedelmi és Iparkamarához bejelenteni. Köteles továbbá az EGT tagállamokból, a szabad szolgáltatásnyújtás jogával rendelkező valamennyi szolgáltató határon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében vállalkozó kivitelezői tevékenységét az MKIK-hoz bejelenteni. Napjainkig 1213 Tolna megyei vállalkozás nyújtotta be regisztrációját, melyből 305 + 12 vállalkozás kamaránkon keresztül tette ezt meg.

Egyéb adminisztráció

Az osztály napi munkája során felmerülő adminisztrációs teendők ellátása (gépelés, iktatás, iratkezelés, stb.)

2.2.5.4. Szakképzési osztály

A kamara szakképzési osztálya ellátja a kamarai-, szakképzési- és közoktatási törvényben meghatározott feladatokat. Segítséget nyújtunk ahhoz, hogy a tanulók a piaci igényeknek megfelelő szakmát és megfelelő képzést biztosító gyakorlati helyet válasszanak. Ezzel a munkával egyben elősegítjük a gazdasági szereplők munkaerőigényének kielégítését. A szakképzési osztály minősíti, nyilvántartja és ellenőrzi a gyakorlati helyeket, így biztosítva a képzés magas színvonalát. Szintén a mi feladatunk a tanulószervezők engedélyezése, nyilvántartása, a gyakorlati munkahelyek oktató-munkájának segítő ellenőrzése.

Igény esetén segítséget nyújtunk a szakképzési költségek elszámolásánál, a szakképzési pályázatok keresésében és megírásában.

Szintén ehhez az osztályhoz tartozik a mesterképzés is. A jelentkezők számára tanfolyamokat, vizsgákat szervezünk, illetve bonyolítunk le.

Gyakorlati képzőhelyek ellenőrzése, akkreditációja

Az év munkájának egyik jelentős részét a képzőhelyek ellenőrzése, valamint különböző gazdasági szervezetek (potenciális képzőhelyek) látogatása tette ki. A céglátogatások célja, a tanulóképzésbe bekapcsolódni szándékozó gazdálkodókat megfelelő információkkal lássuk el a tanulóképzés rendszerével kapcsolatban.

A Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a 2010. december 1-től 2011. november 30-ig terjedő időszakra összesen 297 db képzőhely ellenőrzést, bevezető ellenőrzést és emelt szintű ellenőrzést végzett.

Az ellenőrzések, bevezető ellenőrzések és akkreditációk előkészítő munkáját már 2010. novemberben elkezdjük, párhuzamosan az előző évi ellenőrzések és akkreditációk zárásával. A korábbi évekhez hasonlóan szakmai konzultációkat tartottunk az akkreditációs folyamatokban valamennyi közreműködő számára, ahol szó esett a lebonyolítás menetéről, a szakértők feladatairól, az adatlapok kitöltéséről, valamint az értékelések szempontrendszeréről.

Mind az iskolák, mind kamaránk kiemelt figyelmet fordítanak az oktatásban résztvevő szakemberek ellenőrzésére, a megfelelő színvonal biztosítására. A mai korra jellemző versenyhelyzet miatt nagyrészt csak azok a vállalkozások tudnak életben maradni, amelyek fejlett technológiát képviselő gépekkel, szerszámokkal rendelkeznek. Ez miatt, szinte minden képzőhelyen megfelelőek a tárgyi feltételek.

A folyamatosnak mondható kamarai kapcsolattartásnak köszönhetően a vállalkozások rendelkeznek az oktatott szakma szakmai és vizsgakövetelményeivel és a gyakorlati oktatás központi programjával. A képzők 99%-a rendszeresen vezeti a munkavédelmi naplót, ami a foglalkozási naplónál nem mondható el, mert annak a vezetése megközelítőleg 93%-os. Az elmúlt évekhez képest azonban ez a szám is jónak mondható, mert javuló tendenciát mutat.

Mindenképpen pozitív a szakértői tevékenység megítélése, a gazdálkodók hasznosnak tartják a rendszeres ellenőrzéseket, látogatásokat, illetve egyetértenek az akkreditáció fontosságával. A konzultációk kapcsán hasznos információkhoz juthatnak, mely meghatározó módon elősegíti a tanulóképzés szabályszerű működését, az előírások betartását. A tanulóképzésbe újonnan bekapcsolódni szándékozó gazdálkodók igen pozitívan értékelték a

képzési rendszer megismerését segítő kiadványokat, melyeket az első látogatások alkalmával kapnak.

Vizsgáztatás

A Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a 2011-es évben összesen 301 vizsgához delegált vizsgabizottsági tagot, illetve elnököt. Ebben az időszakban mintegy 3387 fő vizsgázót jelentettek be a vizsgaszervezők. A 2010-es évhez képest az új OKJ-s szakmák javára dőlt a mérleg, hisz míg 44 fő vizsgázott régi OKJ-s szakmákból, ami 21 vizsgát jelent, addig az új OKJ-s modurális vizsga szerint 3343 fő adott számot tudásáról a megbízott vizsgabizottság előtt 280 vizsgán. Az előbbiből 15, míg az utóbbiból 93 szakmából került vizsga megrendezésre.

A Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 88 alkalommal küldött megbízást a vizsgabizottság elnöki teendőinek ellátására, míg a tagi kinevezések száma 213 volt.

A Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara mintegy 213 fő vizsgabizottsági tag közül válogathat a mintegy 85 szakma vizsgáihoz, ez a szám az elnökök tekintetében 35 fő, amit szeretne bővíteni a kamara a vizsgadelegálás munkájának megkönnyítése érdekében minél jobb szakmai tudással rendelkező szakemberrel.

A májusi vizsgaidőszakban a legnehezebb a szakmai vizsgabizottságok delegálása, mivel az egyes szakmákhoz a tagokat, elnököket úgy kell kinevezni, hogy a vizsgák időpontjai ne ütközzenek egymással. Több esetben kérünk fel a régióhoz tartozó megyékből elnököt a vizsgabizottsági feladat ellátására, így orvosolva a problémát. A vizsgák utáni tagi, illetve elnöki jelentések visszajuttatása a kamarához és az érdekképviselőkhöz mintegy 75-80%-os, az elmaradt jelentések pótlására felszólítja a kamara az illetőt. A pótlás után a jelentés az ISZIIR rendszerben kerül felrögzítésre.

Kamara a szakképzésért Tolna megyében

Az elmúlt évekhez hasonlóan 2011-ben is több iskolai, vállalati rendezvényen vettünk részt, ahol a tanulók elhelyezkedésének segítése mellett a képzőhelyek támogatását is kiemelt feladatként kezeltük. A 2011. évi pályaválasztási tájékoztatóhoz is összegyűjtöttük és közreadtuk azoknak a gazdálkodó szervezeteknek, vállalkozásoknak a listáját, akik a tanulói idő alatt tanuló szerződést (vele jelentős összegű ösztöndíjat), sikeres szakmunkásvizsgát követően munkalehetőséget ajánlanak.

A tanulószződés népszerűsítésének érdekében a szakképző iskolákban történt látogatásokkor, pl. szülői értekezleten ismertettük a tanulószződéshez kapcsolódó tudnivalókat. Így felhívtuk a figyelmet a képzőhely kötelező juttatásairól a tanulók részére (ösztöndíj, étkezési hozzájárulás – természetbeni, vagy étkezési utalvány formájában-, munkaruha, védőfelszerelés, kötelező tanuló felelősségbiztosítás).

Továbbá a gyakorlati vezetőkkel egyeztettünk a Tolna megyei képzőhelyeket illetően, különös figyelemmel a képzésbe újonnan bekapcsolódó gazdálkodó szervezetekre.

Részt vettünk a Tolna Megyei Önkormányzat Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye által kiadott Tolna Megyei Pályaválasztási Tájékoztató kiadásának előkészítésében. A kiadványba a Tolna megyei középfokú oktatási intézményei mutatkoznak be, illetve kamaránk ad egy tájokoztatást a tanulószződéses tanulóképzésről, valamint a TMKIK által akkreditált képzőhelyekről találhat egy listát benne az olvasó.

Szakképzési elszámolások

Ahogy az elmúlt években is, idén is nagy figyelmet fordítottunk a szakképzési elszámolásra, hiszen igazából ezáltal érezhették a gazdálkodók a Magyar állam, a tanácsadók, és ez által a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara segítségét.

Az országban egyedülálló kamaraként vállaljuk tagjainknak elszámolásaik elkészítését és továbbítását az NSZFI felé.

A 2011. évi elszámolásokat az elmúlt évekhez hasonlóan több mint 70 gazdálkodónak készítettük el, elszámolva ezzel megközelítőleg 106 millió Ft-ot.

Szintvizsgák

A Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a 2010/2011-es tanévben 16 szakma 920 tanulójának szintvizsgáját szervezte meg, és bonyolította le 71 vizsgacsoportban.

A szintvizsga szervezését a vizsgában közreműködő szakképző iskolák igazgatóinak és gazdálkodó szervezetek vezetőinek személyes felkeresésével kezdtük meg.

Részletesen tájékoztattuk őket a szintvizsga menetéről, majd a szintvizsgák elnökeivel közösen kiválasztottuk a szintvizsga feladatsorát. Mivel a szakképző iskola helyi tantervébe kellett beilleszteni a szintvizsgát, ezért csak olyan tétel(sor)t lehetett kiválasztani, amelyben a feladatok megoldásához szükséges tananyag a tanulók számára már ismert, illetve a vizsga időpontjáig elegendő idő állt a jelentkezők rendelkezésére a megfelelő gyakorlati tudás megszerzéséhez.

A szintvizsgákról különböző módon, így személyesen, levélben, telefonon, kamaránk honlapján is részletes tájékoztatást adtunk az érdekeltek számára. A szintvizsga feladatbankját, valamint a szakmai és vizsgakövetelményeket honlapunkon hozzáférhetővé tettük.

A szintvizsgában érdekelt szakképző iskolák igazgatói megfelelő partnerei voltak a kamarának, minden segítséget, támogatást megadtak a szervezéshez. Örömmel vették a kamara szintvizsgával kapcsolatos szerepét; kinyilvánították, hogy a jövőben is partnerei kívánnak lenni a kamarának a szintvizsgák lebonyolításában.

A gyakorlati szintvizsgák előkészítése az észrevételek alapján mind az iskolák, mind a Kamaránk részéről mintaszerű volt. A vizsgáknak helyet adó iskolák a gyakorlati műhelyeikben minden esetben magas színvonalon biztosították a zavartalan, balesetmentes munkavégzést. A szintvizsga helyszíneken az érintett iskolák, vizsgabizottságok elnökei és tagjai, a vizsgáztatási tapasztalataikkal, észrevételeikkel, hozzáállásukkal nagymértékben elősegítették a szintvizsgák eredményes szervezését, zökkenőmentes lebonyolítását. A vizsgázók valamennyi vizsgaalkalommal felkészültek voltak, magatartásuk, vizsgához történő hozzáállásuk kifogástalan volt. A tapasztalatok alapján elmondható, hogy átértékelték a szintvizsga jelentőségét.

Szakma kiváló tanulója verseny

A Szakma Kiváló Tanulója Verseny szervezése egy előzetes felméréssel kezdődött, mely alapján az iskoláktól 2010. decemberben beérkezett jelzések szerint 116 fő jelentkezett az SZKTV írásbeli elődöntőire.

A tanulói jelentkezési lapokat 2011. január 5-ig kellett az iskoláknak a területi kamarákhoz eljuttatni, amely alapján megtörténhetett a versenyzők nyilvántartásba vétele.

A végleges jelentkezők száma 11 fővel több lett, mint amennyit előzetesen jeleztek, ebből *az elődöntő írásbeli versenyeken* ténylegesen 121 fő jelent meg Tolna megyében.

A központilag kiadott írásbeli dolgozatok megírására szakmánként, más időpontokban került sor. A verseny tisztaságát, zavartalanságát biztosítottuk. A felügyelő tájékoztatást adott a verseny szabályairól, és kitöltette a kódszámokat tartalmazó nevezési lapot a tanulókkal. A verseny megkezdése előtt ültetési rendet készített, melyen a versenyzők neve helyett a kódszámukat tüntette fel.

A versenydolgozatokat központi javítás céljából zárt, sértetlen borítékban, szakképesítésenként személyesen adtuk át az MKIK-nak

A kijavított dolgozatokat két időpontban lehetett megtekinteni a kamara székházában.

A döntőn szerkezetlakatos szakmában a második helyezést, tetőfedő szakmában pedig az első és a második helyezést érték el az Esély Szolgáltató Szakképző Iskola tanulói. Harmadik helyezést értek el női szabó, hegesztő valamint festő, mázoló és tapétázó szakmában az I. István Szakképző Iskola, az SZLTISZK Vályi Péter Szakképző Iskolai Tagintézmény valamint az SZLTISZK Jókai Mór Szakképző Iskolai Tagintézmény diákjai.

Új feladatok előtt a kamara

A Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara szakképzési osztálya az elmúlt évek gyakorlatához hasonlóan feladatait a kamara-, szakképzési- és közoktatási törvényben meghatározottak szerint látja el.

A 2012. január elsejétől életbe lépő 2011. évi CLXXXVII. számú szakképzési törvény és a 2011. évi CLV. számú szakképzési hozzájárulási törvény miatt feladataink jelentős mértékben megnövekedtek. Gyakorlatilag egy hét alatt felkészültünk a törvénybeli változásokra reagálva, majd megközelítőleg egy hónap alatt a gazdálkodó szervezetek képviselőit is tájékoztattuk a tanulóképzést, és annak finanszírozási rendszerét érintő változásokról.

Továbbra is felügyeljük, gondozzuk a tanulószereződéses rendszert, nyilvántartjuk, ellenőrizzük a gyakorlati képzőhelyeket – biztosítva ezzel a képzés magas színvonalát. Segítünk a tanulóknak abban, hogy a piaci igényeknek megfelelő szakmát és megfelelő képzést biztosító gyakorlati helyet válasszanak. Továbbra is feladataink között szerepel a mesterképzés, a jelentkezők számára tanfolyamokat, vizsgákat szervezünk, illetve bonyolítunk le. Az osztály feladatköréhez tartozik a szintvizsgák megszervezése, a szakmai záróvizsgákra a vizsgabizottságba elnökök, illetve tagok delegálása, valamint a Szakma Kiváló Tanulója Verseny és az Országos Szakmai Tanulmányi Verseny elődöntőinek lebonyolítása.

Osztályunk munkatársai feladataikat továbbra is „vállalkozó-barát” szemlélettel végzik.

A vállalkozói visszajelzések alapján pozitív a tanácsadói hálózat tevékenységének megítélése, a gazdálkodók hasznosnak tartják a rendszeres céglátogatásokat. A konzultációk kapcsán olyan hasznos információkhoz jutnak, melyek meghatározó módon elősegítik működésüket.

2.2.5.6. Gazdaságfejlesztési csoport – pályázati kabinet (Vállalkozásfejlesztési osztály keretein belül)

A Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. gazdaságfejlesztési csoportja 2011-ben is a korábbi évekhez hasonló tevékenységet folytatott: a pályázatírás mellett a korábban már elnyert pályázatok elszámolása, közbeszerzési tanácsadás, egyéb forráskoordinációs feladatok jelentkeztek. Mindemellett hosszabb, átfogóbb programok megvalósítására is hangsúly került. A csoport a 2010. évben valósította meg a TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0003 azonosító számon nyilvántartott, „Első lépés” – alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkezők képessé tevő és önálló életvitelt elősegítő programjai elnevezésű pályázat keretében az „Együtt a társadalmi és munkaerő-piaci integrációért” címet viselő projekttervét, mely 2011. március 31-én zárult.

Mindazonáltal a pályázati tanácsadás és pályázatkészítés a 2011. évben is megjelent, mint alaptevékenység (GOP technológiai fejlesztés pályázatok, DDOP telephelyfejlesztés, vidékfejlesztési pályázat, civil szervezetek támogatása, munkahelymegőrző támogatás).

Továbbra is kiemelt feladatként jelentkezett a csoport forráskoordinációs tevékenysége, mely tehát nemcsak a pályázati rendszerekre korlátozódik. Különböző vállalkozói hitelek (elsősorban a Széchenyi-kártya) közvetítése, egyéb beruházási-hiteligénylések összeállítása, továbbítása a megjelölt hitelintézetek, vagy közreműködő szervezetek felé, szintén a kabinet általános feladatai közé tartozott és tartozik jelenleg is. 2011-ben is több mikrohitel kérelmet állítottunk össze.

Jövőre vonatkozó célkitűzésként az „egyablakos szolgáltatásrendszer” további fejlesztése jelölhető meg, annak érdekében, hogy a felmerülő igényeket hatékonyan és eredményesen, teljes körűen tudjuk kezelni, hozzájárulva tagjaink, valamint a megyei vállalkozások versenyképességének növeléséhez, piaci helyzetük megerősödéséhez.

A tervek között szerepel egy egységes monitoring rendszer felállítása, melyhez szeretnénk vissza nem térítendő támogatást is igénybe venni.

A rendszer kiépítésének célja a kamara pályázati kabinetének munkája hatékonyságának – ezáltal a szervezet működési hatékonyságának – fokozása, növelése, az elektronikus adatnyilvántartás és adatközlés alapjainak megteremtése, a minőségbiztosítás, mint általános követelmény kiépítése, működtetése, illetve szervezeti szintű fejlesztés.

Egy modern pályázatfigyelő, ügyfél tájékoztató és egységes monitoring információs rendszer kiépítésével lehetőség nyílik a teljes pályázati folyamat állandó nyomon követésére, kontrolljára.

A Gazdaságfejlesztési csoport tevékenysége alapvetően az alábbi területekre terjed ki:

- ✓ Pályázatfigyelés, pályázati tanácsadás, pályázatírás
- ✓ Közbeszerzési tanácsadás
- ✓ Forráskoordinációs tevékenység
- ✓ Intézkedési programok kidolgozásában való részvétel
- ✓ Elnyert pályázathoz kapcsolódó projekt megvalósítás

2010-2011. évi kiemelt program - Együtt a társadalmi és munkaerő-piaci integrációért – TÁMOP-5.3.1:

A program címe: Együtt a társadalmi és munkaerő-piaci integrációért

Kamarai szerepvállalás: Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft., mint főpályázó (partnerek: Dél-dunántúli Regionális Munkaügyi Központ Bonyhádi kirendeltség, kistérségi önkormányzatok)

A program célja a Bonyhádi kistérségben élő, aktív korú, alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkező inaktívoknak és álláskeresőknek a társadalmi-, munkaerő-piaci integrációja egyéni fejlesztési tervek szerinti fejlesztésükkel, lelki gondozásukkal. A program keretében 18 hónapon keresztül tanácsadást, tanulástechnika-fejlesztő képzéseket, kulcskompetenciák fejlesztésére irányuló tréningeket, az aktuális állásajánlatokról, támogatási és képzési lehetőségekről előadásokat tartunk a résztvevőknek, mindezek mellett a 15-17. hónapokban munkáltatókkal és a résztvevőkkel közösen tartandó szemináriumokat, továbbá egy állásbörzét rendezünk a résztvevőknek és a potenciális munkáltatóknak. A tevékenységeket a pályázat keretein belül 40 főnek kívánjuk nyújtani.

A projekt időtartama 18 hónap.

Tervezett ütemezés – megvalósítás:

Tevékenység	Program időbeli ütemezése
1. Toborzás, kiválasztás	2009. szeptember, október
2. Felkészítés a képzésre	2009. október, november
3. Tréningprogramok beindítása	2009. november
4. Párhuzamos és kiegészítő foglalkozások	2010. januártól
5. Mentorálás és nyomonkövetés	2009. novembertől folyamatosan
6. Munkavállalói szemináriumok, állásbörze	2011. január - március
8. Projekt lezárása	2011. március

A program 2009. szeptember 4.-én elindult, s 2011. március 31-én zárult.

Eredmények:

A program megvalósítása során összességében 78 db együttműködési megállapodást kötöttünk, de a programba „bevont” személyek száma ettől valamivel magasabb szám.

Összességében 38 fő került ki a programból, ebből 12 fő aktivitás hiánya, motivátlanság miatt, 1 fő egyéb ok miatt, 25 fő pedig munkába állás, egyéb szakmai képzésbe kerülés miatt. Az ő esetükben beszélhetünk igazi eredményről. Ez a program igazi sikere!

Programzáráskor a 40 fős csoportlétszám esetében lehet további eredményekről beszélni azáltal, hogy a megvalósítás ideje alatt látogatta a foglalkozásokat, tréningeket, így sikerült az egyéni fejlesztési tervekben megfogalmazott célkitűzéseket teljesíteni.

2.2.5.6.1. Kombinált mikrohitel pályázat

A 2011. év nagy „slágere” a kombinált mikrohitel pályázat, ahol a mikrovállalkozások az már 10 százalék önerő mellett új gépek és eszközök beszerzésére, valamint ingatlan vásárlására és felújítására, vagy akár infrastruktúra, illetve információs technológiai fejlesztéshez kapcsolódó szoftver, ill. hardver beszerzésekre felhasználható finanszírozási lehetőséget igényelhettek. Ennek keretében egyszerűsített pályázati eljárással, egyablakos rendszerben tehettek szert legalább 1, de legfeljebb 4 millió forint vissza nem térítendő, és 1-től 8 millió forintig terjedő visszatérítendő támogatásra, azaz hitelre.

A támogatott hitelt 120 hónapos futamidőre, max. 9 százalékos kamattal csak a vissza nem térítendő támogatással együttesen lehetett igénybe venni. A vállalkozások ingatlanfedezet mellett, vagy egyéb pénzügyi/pénzügyi fedezet mellett igényelhetek Kombinált Mikrohitelt. A Konstruktív igénylésére azon maximum 9 főt foglalkoztató

vállalkozások jogosultak, melyek éves nettó árbevétele az utolsó lezárt üzleti évben (kezdő vállalkozások esetén a megkezdett üzleti évre vonatkozó üzleti tervük szerint) nem haladhatja meg a 200 millió forintot.

2011-ben több ilyen pályázatot készítettünk, melyek kapcsán az igényelt támogatási összeg meghaladta a 22 millió Ft-ot, a kedvezményes kamatozású hitel nagysága elérte a 33 millió Ft-ot.

2.2.5.7. Széchenyi kártya iroda

A Széchenyi Kártya az egyik „legnépszerűbb” a kamarai szolgáltatások közül. A megítélt igénylések száma 2011-ben 282 db volt. A legtöbb igénylés az OTP-hez került beadásra, utána a Takarékszövetkezetek, majd Volksbank, Erste Bank, MKB Bank következnek. 2012.03.05-ig 64 igénylés lett beadva a bankokhoz, ebből összesen 56 db folyósításra került.

Ez a szám a félév végéig jelentősen emelkedni fog, jellemzően az április-május-június időszak kiemelt jelentőségű, a legtöbb társas vállalkozás ezen időszak végéig készíti el az előző évi mérlegét. A tapasztalatok azt mutatják, hogy ezen időszakban emelkedik leginkább az igénylések és érdeklődők száma.

2011-ben csatlakozott a Széchenyi kártya programhoz az Unicredit Bank, illetve a Budapest Bank is. Ezekhez a bankokhoz 1-1 igénylés került beadásra (illetve folyósításra a Bankok részéről).

A szám adatok ellenére a tényleges érdeklődők száma jóval magasabb volt, de a szigorúbb kritériumok miatt (szigorodtak az előszűrő feltételek) az igénylések nagy száma bukik el már az első körben.

Az elutasítás leggyakoribb okai:

- ☞ Megszaporodtak a BAR-listán lévő igénylők, akik az igénylő irodában aláírják a nyilatkozatot mely szerint nem szerepelnek ebben a nyilvántartásban, a bankban viszont ez egyértelműen kiderül
- ☞ Az ügyfél kockázatos tevékenységet folytat (pl: építőipar, autókereskedés)
- ☞ Az ügyfélnek több vállalkozása van, és ezekből az egyiknek – vagy többnek – köztartozása van
- ☞ A vállalkozás gazdálkodási eredményei nem megfelelőek a bank számára (pl.: saját tőke és jegyzett tőke aránya, kötelezettségek magas aránya, árbevétel nem éri el a minimumfeltételt, a vállalkozás veszteséges)

2010. augusztusától elindult a **Széchenyi Forgóeszközhitel**, mely egyre népszerűbb az ügyfelek körében. 1,5 év alatt 16 ügyfelünk részére folyósítottak a bankok Forgóeszközhitelt. Az érdeklődők száma hasonlóan magas a Széchenyi kártyához, de itt még inkább szigorúbb kritériumoknak kell megfelelni (pl. számlával kell igazolni minden pénzfelhasználást).

A **Széchenyi Beruházási hitel** 2011.szeptemberétől vehető igénybe. A gazdasági válság hatására a beruházási „kedv” csökkent, a nálunk érdeklődők száma is alacsony.

2011. augusztus közepétől elindult az **Agrár Széchenyi Kártya**, mely a mezőgazdasági termékek előállításával, feldolgozásával és forgalmazásával, erdő-, vad- és halgazdálkodással foglalkozó mezőgazdasági östermelők, családi gazdálkodók, egyéni vállalkozók, illetve társas vállalkozásként működő kis- és középvállalkozások számára nyújtott szabad felhasználású 1, 2 vagy 3 éves lejáratú folyószámlahitel.

Az Agrár Széchenyi Kártya hitelkerete legalább 500 000 Ft, vagy félmillió forintként növekvő, legfeljebb 25 millió Ft összeg lehet, melyhez a Magyar Állam 2% kamattámogatást és kezességi díjtámogatást biztosít.

A hiteligénylőnek 15 millió forint hitelösszegig egy, felette két lezár, teljes éves gazdálkodói múlttal és az MVH-nál regisztrációs számmal kell rendelkeznie. A hiteligénylőnek nem lehet köztartozása vagy lejárt hiteltartozása.

A hitel biztosítéka 15 millió Ft hitelösszegig az előírt magánszemély készfizető kezességvállalása, 15 millió Ft felett a hitelnyújtó és az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) által elfogadott egyéb fedezet (ingatlan vagy ingóság) bevonása is szükséges.

- ☞ A hitelkeret megnyitásakor a hitelkeret nagyságától függő „kártyadíj” és a garancia díj állami támogatáson felüli részének megfizetése esedékes. A „kártyadíj” minden induló költséget tartalmaz, egyéb (bírálati, keretnyitási, stb.) díjak nincsenek.
- ☞ A hitel futamideje alatt az igénybevett (kihasznált) kölcsön összege után ügyleti kamatot ill. kezelési költséget kell fizetni.
- ☞ A hitel visszafizetése a futamidő végén, lejáratkor, egy összegben esedékes.
- ☞ A hitelnyújtó a hitelkeret minél egyszerűbb igénybevétele érdekében egy MasterCard Standard típusú, nemzetközi bankkártyát bocsájt ki a vállalkozó számára. Ezen kívül a hitelkeret az egyéb, szokásos módokon is igénybe vehető, pl. átutalás, banki vagy ATM-ből történő készpénzfelvétel, stb.

Az eltelt fél év alatt 5 ügyfelünk részére készítettünk Agrár Széchenyi Kártyát.

Újdonságok

2012-ben elindul a Széchenyi Kártya programon belül a Széchenyi Önerő Kiegészítő Hitel, valamint a Széchenyi Támogatást Megelőlegező Hitel.

Széchenyi Önerő Kiegészítő Hitel

- ✓ Amennyiben egy vállalkozás európai uniós támogatást nyert el, de a projekt összköltségéhez nem tudja a saját forráson és a támogatáson felüli részt biztosítani, a Széchenyi Önerő Kiegészítő Hitel segítségével kiegészítheti az önrészt.
- ✓ A hitel összege 500 ezer és 50 millió Ft között terjedhet, a két érték között 100 ezer forintonként emelkedő összeggel igényelhető így rugalmasan alkalmazkodik a Vállalkozások finanszírozási igényeihez.
- ✓ A Széchenyi Önerő Kiegészítő Hitel mellett Széchenyi Támogatást Megelőlegező Hitel is igényelhető az elnyert támogatáshoz, ezek összege együttesen akár 50 millió forint lehet.
- ✓ A maximális futamidőn belül az Ügyfél határozhatja meg Vállalkozása számára az optimális futamidőt, így kívánsága szerint tervezheti Vállalkozása pénzügyeit.

Széchenyi Támogatást Megelőlegező Hitel

- ✓ Amennyiben egy vállalkozás utólagos finanszírozású támogatást nyert el, úgy a vállalkozásnak szinte a teljes beruházást önerőből kell megvalósítania, és csak a befejezést követően jut hozzá a támogatáshoz. A Támogatást Megelőlegező Hitel segítségével a vállalkozás a várt támogatás összegének előfinanszírozását kérheti.
- ✓ A hitel a később beérkező támogatásból kerül törlesztésre.
- ✓ A hitel összege 500 ezertől 50 millió Ft-ig terjedhet, a két érték között 100 ezer forintonként emelkedő összeggel igényelhető, így rugalmasan alkalmazkodik a vállalkozás finanszírozási igényeihez.
- ✓ A megítélt támogatás akár 100%-ának kérheti az előfinanszírozását (a hitelező Bank ennél alacsonyabb hitelösszeget is jóváhagyhat).
- ✓ A maximális futamidőn belül az Ügyfél határozhatja meg vállalkozása számára az optimális futamidőt, így kívánsága szerint tervezheti vállalkozása pénzügyeit.
- ✓ A hitel biztosítékeként nem szükséges tárgyi fedezetet felajánlani, azonban alapvető biztosíték a jövőben befolyó támogatás összegének a hitelező bankra történő

engedményezése. (Éppen ezért olyan támogatások, melyek nem engedményezhetőek a pályázati felhívás vagy annak mellékleteit képező szabályzatai alapján, nem kapcsolódhatnak a Széchenyi Támogatást Megelőlegező Hitel konstrukcióhoz)

3. A Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságról

3.1. Általános összefoglalás

A Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság a 2011-es évben is az ügyrendjében megfogalmazott feladatok figyelembe vételével folytatta tevékenységét.

Elkészítettük és kielemeztük a minden évben tavasszal esedékes kérdőíves felmérés adatait, azért, hogy a gazdaság igényeit és a munkaerő-piaci kereslet adatait, valamint az országos beiskolázásra vonatkozó döntéseket figyelembe véve megállapíthassuk a szakképzés regionális szükségleteit, a térségi integrált szakképző központ által folytatandó szakképzés irányait és beiskolázási arányait, meghatároztuk a hiány, illetve ösztöndíjra javasolt szakmák körét. Egyeztető tárgyalásokon, workshopokon vettünk részt, segítettünk az okj átalakításban. Szakképzési Fórumokat tartottunk a Tiszka- vezetőinek, a gazdasági szervezeteknek és érdekképviselőknek.

A munka gyakorlatilag a Regionális Munkaügyi Központtal együtt működve folyt. Közreműködésükkel előkészítettük az RFKB 2011. évi irány-arány döntést, ami a későbbiekben a jogszabályoknak megfelelően pontosítottunk, javítottunk.

Ugyan úgy, mint tavaly az RFKB működéséhez kapcsolódott tavasszal egy átfogó felmérés elkészítése, amelynek keretében a megyei kamarák munkatársai központilag meghatározott terv szerint, adott ágazatokban, meghatározott alkalmazotti létszám kategóriájú cégeket kerestek fel, a GVI által kidolgozott kérdőív kitöltése érdekében. A kutatás lényege a vállalkozások jövőbeni (1-3 év) munkaerő igényének felmérése, a még tanuló szerződéses diákokkal való megelégedettség mértékének, a szakmával rendelkező pályakezdők elhelyezkedési lehetőségeinek és a diplomás pályakezdők munkaerő piaci lehetőségeinek vizsgálata állt. A felmérést a gazdasági kamarák végezték, az adatgyűjtés pedig megyénként folyt.

Ezt a kutatási eredményt egészítette ki egy úgynevezett szakértői mélyinterjúkból álló, érdekképviselők által ugyancsak személyesen készítendő kérdőíves felmérés, előre egyeztetett szervezettel és határidővel.

Ezeket az eredményeket figyelembe véve, plusz hozzáadva a tavaly iskolarendszerbe belépők, szakmák szerinti regionális számát és az egy évvel ezelőtti döntést mind táblázatokba foglalva felkészültünk az augusztusi workshopra. A régióba tartozó másik két megyei koordinátorral és a konzorciumi tagokkal Budapesten találkoztunk, közreműködésükkel meghatároztuk az idei általános és Tiszk-es irány-arány döntést. Az idei workshop eltérő volt az eddigiekhez képest, mert költséghatékonysági szempontok miatt a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarában került megrendezésre. A két napos rendezvényen első nap a délelőtti országos plenáris ülés után, régióként külön-külön előadóteremben folyt az általános döntéstábla kidolgozása. A második nap a Tiszk-enkénti döntést dolgoztuk ki a kollegákkal. Az idei évhez tartozott még egy másik, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által koordinált OKJ- átalakítás workshop. A Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara munkatársai is tevékenyen részt vettek a munkában.

Idén is két szakképzési fórumot szerveztünk, az elsőt június végén, a másodikat november második hetében. Mindkét fórum jól sikerült, magas volt az érdeklődés, színvonalasak voltak az előadások. Mind az iskolavezetők, érdekképviseltek, mind pedig a gazdasági szervezetek kielégítő választ kaptak kérdéseikre. Minden alkalommal képet kapunk a szakképzés aktuális helyzetéről, a várható, jövőbeni, prognosztizált átalakításairól, a jogszabályi háttérváltozásokról.

3.2. Kérdőívekre vonatkozó indikátor teljesülése, a kitöltés és rögzítés tapasztalatai

2011. február1-jén a Konzorciumi Tanács budapesti ülésén ismertette a teendőket és a változásokat a korábbiakhoz képest. Mivel a felmérés lebonyolítása idén a kamarákra hárult, a hónap végén kamarai koordinátorok Budapesten kaptak tájékoztatót a teendőkről, illetve segédanyagokat a munkához. A szerződések megkötését követően elvégeztük a kérdőíves vállalásunkat, valamint a határidő közeledtével ellenőriztük az előrehaladás állását. A kérdőívezést minden esetben személyesen végeztük, kivéve pályakezdő szakmunkások tekintetében telefonos kérdezést engedélyeztük a tavalyi tapasztalatok alapján. A döntésre szükség is volt, mert ezt a célcsoportot nagy számban kellett megkeresni, elérhetőségük viszont igen bizonytalan volt. A kérdőíves felmérés végeztével összesítettük az eredményeket. A mikro vállalkozások körében teljesítettük az elvárt 47 céget, betartva az ágazati felosztást is. Ez utóbbit a legnagyobb cégeknél és a diplomás pályakezdőknél felülmúltuk. A 10-249 főt foglalkoztatottaknál ugyancsak pár darabbal több kérdőívet készítettünk.

A kérdőívezést végül a meghosszabbítás mellett is az eredeti határidőn belül, néhány százalékkal túlteljesítve fejeztük be.

3.3. Az anyagi erőforrások (pénz, infrastruktúra, eszközök) értékelése

NGM-ből érkezett levél, tájékoztató arról, hogy Matolcsy György miniszter úr 2011.02.28-án a Munkaerő piaci Alapképzési alaprészt 2011. évi előirányzatának 2,7 milliárd forintos zárolásáról rendelkezett. Ennek biztosítása érdekében a képzési alaprészt meghatározott szabad forrásai terhére nem vállalható kötelezettség. A döntés alapján az MPA képzési alaprészt 2011. évi decentralizált kerete terhére kötelezettség nem vállalható, a keret 907,9 millió forintos zárolása megtörtént.

Fentiek alapján az MPA képzési alaprészt 2011. évi decentralizált kerete terhére ez évben eszközbeszerzési és nívódíj pályázat nem írható ki, azonban az előző évekről áthúzódó kötelezettségek teljesíthetőek.”

Tavaly az anyagi eszközök a projekt végrehajtásához rendelkezésre álltak, az pénzügyi források szerkezetileg és nagyságrendileg reálisan kerültek elosztásra. Az infrastrukturális és informatikai háttér kamaránkban a támogatásnak is köszönhetően megfelelő.

3.4. A képzési és beiskolázási szerkezet kialakításával kapcsolatos eddigi tapasztalatok

A válság és a kormányváltás hatására érezhető a változások és átszervezések együttes hatása. Az RFKB- nek is új elnöke van Janovics László úr személyében, aki maradéktalanul ellátja frissen rá hárult feladatait. Igyekezetre és segítőkészségére szükség is van, mert a finanszírozás terén adminisztratív hiányosság történt a kormány részéről, melyet közreműködésével próbálunk most orvosolni.

Ennek ellenére az a véleménye az RFKB-nak, hogy a válságot követő gazdasági helyzetre kell koncentrálni és olyan szakmákat kell preferálni szakiskolai tanulmányi ösztöndíjjal és a szakképzésben résztvevő gazdálkodókat decentralizált alappal, melyek a gazdaság fellendülését segítik. A szakképzést egyébként sem rövidtávon kell meghatározni, hanem hosszú távú stratégia mentén.

Idén az irány-arány meghatározása különösebb nehézségekbe nem ütközött, mert egy jól előkészített anyaggal tudott dolgozni az RFKB. Fontosnak tartanám megjegyezni, hogy a régióink RFKB-ja a többi régióhoz hasonlóan osztotta be a szakmáknál az általa jónak tartott támogatási formát, a kiemelten támogatott, a támogatott, a nem támogatott és a nem oktatott szakmákra. A TISZK-ek által indítandó osztályok létszámánál ezt a meghatározást követte azzal, hogy elsődlegesnek az indítandó osztályok számát tekintette, míg a 4 kategóriát másodlagos mutatóként fogadta el.

3.5. A fenntarthatóság értékelése/véleményezése

Az intézményi fenntarthatóság a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamarában működik, a feladat során a társelnök, a koordinátor és a szakképzési kollegák együttműködése biztosított. Korábban az Oktatási Hivatal, jelen esetben a Smkh a Dél-Dunántúlon számos szakértői anyaggal segíti a döntéshozatalt.

A jelenlegi források ütemezésével és mértékével a projekt fenntartható. A források összege pontosan került megbecslésre, a Támogatási Szerződésben az egyes költségsorokon rögzített kiadások a piaci viszonyoknak megfelelőek, tarthatóak.

Az együttműködések fenntarthatósága a régióban nem ütközik akadályba, a projektben szereplő személyek némiképp változtak, de a közös cél megmaradt. A munka egyre rugalmasabban zajlik, köszönhetően az egyre jobb kommunikációnak, munkakapcsolatnak és együttműködésnek.

3.6. A nyilvánosság biztosítása

Mind az RFKB ülések, mind a szakmai konzultációs fórumok során érzékelhető volt a sajtó fokozott érdeklődése: a helyi televízió- és rádiótársaságok és a nyomtatott média képviselői általában jelen vannak a rendezvényeken, idén a Kossuth rádiótól is érkezett felkérés Dr. Fischer Sándor úr részére, esetenként személyes interjút készítenek vele. Az RFKB által elfogadott határozatokat korábbiakban az Oktatási Hivatal, idén pedig az SMKH rendszeresen feltölti Internetes oldalára.

4. A kamara kommunikációja

A megfelelő kommunikációs stratégia kidolgozása és alkalmazása rendkívül fontos, hiszen a szakmai eredményeket, kiemelt eseményeket megfelelően kell a nyilvánosság számára közzé tenni, a kommunikáció tehát továbbra is az a terület, amelynek színvonala nagymértékben befolyásolja a munkát és annak megítélését, s éppen ezért állandó karbantartást, fejlesztést, ellenőrzést igényel. Hatásai számszerűsíthető eredményekben is mérhetőek.

A 2011. év prioritásai között továbbra is központi szerepet tölt be a kommunikáció erősítése a kamaránál.

Kommunikáció a tagok felé több csatornán keresztül valósult meg:

- kamarai újság,
- kamarai honlap,
- egyéb média bevonásával (helyi és egyéb városi televíziók, rádiók stb.)
- rendezvények (gazdasági fórumok, tájékoztatók, információs napok)
- valamint a már egy éve beindított és rendszeresen frissített hírleveleken keresztül.

1.) A havonta megjelenő lapban elsősorban a vállalkozók üzletvitelét igyekszik segíteni a szervezet. Az adott időszak eseményei itt is összefoglalva jutnak el a tagokhoz. 2009. év végén az újság új arculatot kapott. A korábbi időszak rovatai egy kicsit új köntösben jelentek/jelennek meg. A vállalkozói információk mellett, hatósági és ágazati hírekkel egészült ki az újság, s „Az egy arc a gazdaságban...” rovat is egy kicsit átalakult. Új, illetve régi kamarai tagvállalkozások bemutatásával egyfajta marketing tevékenységet végzünk, mely teljesen díjmentes. A kamarai oldalakon az aktualitásokat közöljük, egy új rovatban olyan tagvállalkozásokat mutatunk be, amelyek a közelmúltban valamilyen szép szakmai sikert értek el.

Természetesen továbbra is fontos szerepet kap a vállalkozásfejlesztési rovat, ahol az aktuális pályázati lehetőségek kerülnek bemutatásra. 2005. évtől kezdődően már a megjelenés előtt felkerül a honlapra a Tolnai Kamara anyaga, így az aktuális szám még gyorsabban eljut a tagsághoz. További pozitívum, hogy az archívumban akár vissza is lehet keresni a korábbi számokat.

2.) A honlap a tagok felé irányuló kommunikáció egyik leggyorsabb útja, mert az eseményeket, és az aktualitásokat azonnal el tudjuk helyezni. A honlap látogatottsága egyre nő, és a tapasztalatok azt mutatják, hogy nem csak a tagok, de más vállalkozók és intézmények is figyelemmel kísérik. 2005. novembere óta honlapunk az Alsóbajor-Felsőpfaltzi Kézműves Kamara honlapjáról is azonnal elérhetővé vált.

A kamarai honlap szinte napi rendszerességgel frissülő információforrás, amelynek tartalmára a hírlevélben is folyamatosan felhívjuk a figyelmet. Havonta 1000-1200 látogatót regisztrál az oldal, kb. 100-200-zal többet, mint az előző években. Ez azt jelzi, hogy jelentős, s egyre bővülő számú vállalkozás tájékozódik a weblapunkon az aktualitásokról.

A kamarai honlapra a kamarai újság már a nyomdába kerülés előtt felkerül, az archívumban 2006. februártól kezdődően az összes lapszám megtalálható és letölthető.

3.) A kamara általában havi rendszerességgel megjelenik a Tolnatáj Televízióban, valamint az Antritt Rádióban is aktuális témákat, hasznos információkat közölve a tagság felé. A Tolnai Népújság szintén, mint kommunikációs eszköz szerepel a palettán, több eseményről és szolgáltatásról számolt be a megyei napi lap az elmúlt évben is. Szoros a viszony a Pixel internetes televízióval is.

4.) A szervezet rendszeresen megjelenő hírlevéllel tájékoztatja tagságát. A friss információkat nyújtó hírlevelet az azt külön igénylő vállalkozások kapják hetente. A szolgáltatás azok számára elérhető, akik ezt jelezték a szervezet titkárságán, vagy vállalkozásfejlesztési osztályán.

Eredmények: A visszajelzésekből egyértelműen kitűnik, hogy a külső kommunikáció talán egyik legjobban hasznosítható eleme a kamarai hírlevél, hiszen az információk gyorsan, egyszerűen és költségkímélő módon jutnak el az érintettekhez (regisztráltakhoz). Ez növeli a hatékony információátadást, hozzájárulva ezzel a tagvállalatok eredményes működéséhez.

5.) Üzlet @ hálón: A kamara a szükséges felhasználói neveket és jelszavakat kipostázza (új belépők esetén folyamatos). Az oldal látogatottsága továbbra is megközelíti havonta a nyolc-kilencszázat, ugyanakkor a Tolna megyei vállalkozások még mindig nem használják ki a lehetőségeket. A mesterek, lakossági szolgáltatók menüpont gyakorlatilag teljesen üres, szinte ugyanez igaz a szállás és vendéglátóhelyek katalógusára is.

Elmondható, hogy szinte minden kommunikációs csatornát felhasználunk, intenzív reklámkampánnyal (Kamarai Újság, Rádió, hírlevél) igyekszünk erre felhívni a figyelmet, ennek ellenére a vállalkozások továbbra is nehezen mozdulnak.

A kamara azokat az adatokat, amelyek tagvállalkozásairól rendelkezésre állnak – segítség képen – már közzé tette a weboldalon.

6.) A kommunikáció egyik leghatékonyabb része a személyes tanácsadás, ami a kamara központjában egyéb rendezvényeken, fórumokon, tájékoztatókon nyújtunk tagvállalatainknak.

Napjaink információ áradatában még tovább kell növelni, erősíteni az elektronikus kommunikációt. A tagjaink számára nyújtandó információdömping tovább növelheti a vállalkozásokat érintő kérdések, problémák hatékony megoldását.

Továbbra is kiemelkedő fontossággal bír az arculati elemek tudatos alkalmazása, megőrzése. Ez több területen is megmutatkozik: (Logo, embléma, szlogen, stb.)

- Megjelenés a médiában
- Megjelenés a külső partnerek (tagvállalatok, partner-szervezetek) felé
- Stratégiai célokhoz igazodó külső és belső kommunikáció

5. A kamarai együttműködések - partnerkapcsolatok

5.1. Együttműködési megállapodás a kamara és a megyei kormányhivatal között

Országosan egyedülálló együttműködési megállapodás aláírására került sor 2012. február 6-án Szekszárdon, a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Tolna Megyei Kormányhivatal között.

A megállapodás célja, a két szervezet/intézmény (alintézményeken keresztül) közti érdemi együttműködés feltételrendszerének megalkotása, a vállalkozói szféra hathatós és hatékony tájékoztatása, a megfelelő információáramlás biztosítása, hozzájárulva egy versenyképesebb térségi gazdaság létrejöttéhez, szoros gazdasági együttműködések alapuló üzleti kapcsolatrendszerek kiépítéséhez, továbbá hatékony érdekképviseleti tevékenység fenntartásához.

Az együttműködő partnerek – felismerve és elfogadva a helyi vállalkozások kiemelt szerepét és fontosságát – a gazdaság hosszú távú fejlődési lehetőségei vonatkozásában kinyilvánították azon szándékukat, hogy köz- és érdekvédelmi feladataik ellátása során, a vállalkozói kultúra erősítésében, a fejlesztési lehetőségek, egyéb vállalkozásokat támogató programok megvalósításában együtt kívánnak működni.

Az együttműködés egyik fő hozadéka a hatékonyabb információáramlás lehet. A közvetlen tájékoztatásnak óriási jelentősége van, hiszen a vállalkozásokhoz így gyorsabban és hatékonyabban tudnak eljutni azok az információk, melyek alapvetően befolyásolják működésüket pl. szabályozások, eljárásrend módosítások stb.

A partneri kapcsolatnak köszönhetően a visszacsatolás is eredményesebb lehet, mely az érdekképviseleti, érdekvédelmi tevékenységet erősítheti.

A kormányhivatal célja szintén az, hogy a térségben működő vállalkozások minél sikeresebbek legyenek és könnyebben boldoguljanak. Ehhez minden segítséget és támogatást meg kívánnak adni, így mindkét fél sokat vár az együttműködéstől, hiszen a megfogalmazott célok közősek! A megállapodás aláírásával többek között a szakigazgatási szervek kerülhetnek közelebb a gazdasági élet szereplőihöz.

5.2. Együttműködési megállapodás a kamara és a Magyar Mesterdetektív Szövetség között

Bár a tárgyalások már a 2011. évben megkezdődtek, az együttműködés tárgyasult formájára az idei évben került sor. 2012. január 11-én az országban elsőként együttműködési megállapodás aláírására került sor a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Magyar Mesterdetektív Szövetség között Szekszárdon, a kamara székházában.

Az együttműködés alapja a szervezetek közötti hasonló célkitűzések és megvalósítandó feladatok közös támogatása, megvalósulásának elősegítése: úgy mint a tagok és nem tagok közötti együttműködési lehetőségek megteremtése, fenntartása, melyek az érdeazonosság mentén elősegítik és folyamatosan biztosítják az egyéni és társas vállalkozások közvetlen és közvetett gazdasági és társadalmi kapcsolatainak kölcsönös érdekeken alapuló erősödését, bővülését. Közös célként jelentkezik természetesen az általános érdekképviselő, valamint az üzleti forgalom biztonságának és tisztességes magatartás erősítése is, mindkét fél részéről.

Ezen fő célkitűzések mentén a megállapodás megjelöli azokat a kezdeti együttműködési lehetőségeket, melyeket a felek a későbbiekben természetesen bővíteni kívánnak majd.

A szövetség igyekszik tagjait a kamarai rendszerbe integrálni, előadók, oktatási anyagok, publikációk biztosításával és közreadásával segíteni a szakmai célok, feladatok megvalósítását. Rendszeresen tájékoztatja a kamarát az ágazat aktualitásairól, végbement változásokról, hogy az információ kellő gyorsasággal és hatékonysággal jusson el az érintett vállalkozásokhoz.

A kamara intézményrendszerén keresztül támogatja az együttműködés gyakorlati megvalósítását, megfelelő fórumot biztosít az ágazati kérdések megtárgyalására, megvitatására, ismeretterjesztő előadások, konferenciák, szakmai találkozók szervezése és lebonyolítása által. Segíti a biztonságvédelmi területen tevékenykedő vállalkozások pályázati, egyéb forrásfelkutatási elképzeléseit. Segíti a szövetség kommunikációs tevékenységét.

A jövőben tehát a hatékony együttműködés reményében és érdekében a szervezetek rendszeres és folyamatos, széleskörű kétoldalú információáramlást biztosítanak egymás között a meghatározott feladatok és célok együttes megvalósítása érdekében.

Összegzés

A gazdasági kamarák feladata, hogy a rendelkezésére álló eszközök segítségével támogassák a vállalkozásokat a gazdasági növekedésükben, segítsék fejlesztési céljaik megvalósításában. A kamarának mindenkor készen kell állnia arra, hogy a törvényből, szabályzataiból, a tagság igényéből adódó feladatait optimálisan elvégezze. Megállapítható, hogy az önkormányzati rendszerben korábban lezajlott szerkezeti átalakulás nem zavarta meg a folyamatos munkát. Az elnökség irányításával a kamara az elmúlt időszakokban kivívott társadalmi elfogadottságot és megbecsülést a külső támadások ellenére 2010. évben tovább erősítette, ezt a tevékenységet kell a jövőre nézve is továbbvinni, új célok kitűzésével elősegíteni a vállalkozói szféra gazdasági megerősödését, fejlődését, célként megjelölve egy erős, hatékonyan működő szolgáltató kamara létrehozását.